

Glasnik Saveza društava bivših studenata i prijatelja Sveučilišta u Zagrebu 11(16), 2010

Other document types / Ostale vrste dokumenata

Publication year / Godina izdavanja: **2010**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:252:336974>

Rights / Prava: [Attribution-NonCommercial 4.0 International](#)/[Imenovanje-Nekomercijalno 4.0 međunarodna](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-02-23**

Sveučilište u
Zagrebu

Repository / Repozitorij:

[Universty of Zagreb Archives - UNIZG Archives](#)

DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJ

Poštovana obitelj Mrzljak,
poštovani kolege i prijatelji,

Opraštajući se danas u ime Sveučilišta u Zagrebu od profesorice Grete Pifat-Mrzljak želim prije svega izraziti žaljenje i tugu što više neće s nama biti omiljena osoba, dragocjena za svaku stvaralačku sredinu, svaku akademsku zajednicu koja je jednako svjesna svoga porijekla i svoje bogate tradicije, kao i svoje uloge u velikoj svjetskoj obitelji istraživača i učitelja.

Dug je popis dostignuća profesorice Pifat Mrzljak. U istraživačkoj putanji krenula je od strukturne kemije, da bi nastavila pionirskim pokretanjem biofizike u Hrvatskoj, potpomognutim brojnim vidovima suradnje s brojnim svjetskim istraživačkim centrima, posebice onima u Njemačkoj i Sjedinjenim Američkim Državama.

Njen istraživački rad ubrzo je prerastao u vrhunski doprinos

modernom doktorskome i postdoktorskome obrazovanju, koji je i danas putokaz za suvremene doktorske studije. Simbolizira ga svjetski poznata serija Ljetnih škola iz biofizike, započeta još 1981. u Dubrovniku, i postojano i redovito održavana sve do ovogodišnje desete u Rovinju.

Nagrada Emily Grey Američkog biofizičkog društva koja joj je ove godine dodijeljena te je tako postala njena jedina dobitnica koja živi i djeluje izvan Sjedinjenih Država, najbolja je potvrda svjetske razine i dimenzije njenog doprinosa edukaciji u biofizici. Generacije studenata i polaznika ovih škola koji danas čine veliku svjetsku obitelj molekularnih biologa, biokemičara i biofizičara, najljepša je ostavština vizionarke i nenađmašne organizatorice kakva je bila profesorica Pifat Mrzljak. Nemoguće je ne spomenuti i hrabri doprinos skupine kolega koje je okupila profesorica Pifat Mrzljak u prenošenju istine o Hrvatskoj u najtežim danima borbe za opstanak i nezavisnost, kada se najveća ikada okupljena skupina od 127 nositelja Nobelove nagrade svojim potpisima pridružila Apelu za mir 1991. godine. Usljedila je zatim poznata akcija „Znanstvenici protiv rata u Hrvatskoj“ 1992. godine, da bi već 1996. profesorica Pifat-Mrzljak organizirala najveću ikada održanu znanstvenu izložbu kod nas, pod nazivom „Znanost u Hrvata; prirodoslovlje i njegova primjena“.

Prof. dr. sc. Greta Pifat-Mrzljak

Zagreb, 16. ožujka 1939. – Zagreb, 11. prosinca 2009.

Dolazimo tako i do onog njenog angažmana zbog kojeg joj je Sveučilište posebno zahvalno, do preuzimanja i dugogodišnjeg vođenja udruge bivših studenata, Almae Matris Croaticae Alumni, poznatog AMAC Saveza.

Prolazila je zajedno s nama i s AMAC-om kroz sve teškoće i nedoumice, ali ostala je uporna u konceptu po kojem kroz AMAC treba okupiti sve sveučilištarce, doma i u svijetu, i tako povezati i generacije i institucije ne prihvaćajući nikakve međe ni prepreke, upravo u skladu s težnjom širini i slobodi djelovanja od koje nikada nije odustala.

Bez oklijevanja i otvorena srca mogu reći kako nas je naša Greta obogatila svojom blagom upornošću i čvrstom vjerom kako nema cilja koji se ne može doseći i prepreke koja se ne može soladati. Na njenom tragu uvijek ćemo nanovo prepoznati Gretine sljedbenike

u onim novim ljudima koji će kročiti u nepoznato, pokretati nemoguće, i pozivati druge da krenu za njima. U strpljivom i upornom hrabrenju onih koje treba pokrenuti, u beskompromisnom upozoravanju onih kojima je znao biti preči kratkoročni interes i površni dojam od općeg dobra i postojanog građenja pravih vrijednosti, odjekivao je Gretin glas, grijao nas njen blagi pogled.

Draga naša Greta,

Ništa nećemo zaboraviti, sve pamtimo, pa ako i ne možemo obećati da ćemo ispuniti sve što je vama preostalo i što niste stigli dovršiti, siguran sam da u ime svih vaših kolega i prijatelja mogu reći kako ćemo napraviti sve što je u našoj moći nastavljajući vašim putem.

Vaša će nam zvijezda i dalje biti vodičja.

Počivala u miru!

Slowo rektora Sveučilišta u Zagrebu
prof. dr. sc. Alekse Bjeliša
na ispraćaju Grete Pifat-Mrzljak,

(Zagrebački krematorij, 16. prosinca 2009.)

Portret **H. J. Mencer** (Galerija rektora - aula)
Autor: Zlatko Kauzarić Atač, Zagreb 2006.

Sadržaj

Uvodnici

A. Bjeliš, Greti Pifat-Mrzljak –
(oprostajni govor na ispraćaju)..... 1

H. J. Mencer, *Strategija razvitka*
AMAC Saveza..... 2

Izvešća

I. Džeba, *Izvešće o radu*
Predsjedništva AMAC Saveza u
razdoblju od 2004. do 2009..... 3

Zaključci Sabora AMAC Saveza 7

K. Kovačević i Š. Cerjan-S., *20*
godina AMACIZ-a..... 8

Eppur si muove

T. Dagen, *Okrugli stol o Bol. procesu* 9

T. Dagen, *Projekt EduQuality*..... 9

T. Dagen, *Program cjeloživotnoga*
učenja - Leonardo da Vinci..... 9

I. Stopfer, *Hrvatsko-francuski skup*... 9

340. obljetnica Sveučilišta

T. Dagen, *Svečana sjednica Senata*... 10

A. Bjeliš, *Dies Academicus – 340.*
godišnjica Sveučilišta u Zagrebu... 10

T. Dagen, *Primanje I. Josipovića*..... 12

T. Dagen, *977 novih doktora znanosti* 12

T. Dagen, *Čarobna frula u Lisinskom* 12

In memoriam

Greta Pifat-Mrzljak (R. Franz-Stern). 13

Radovan Ivšić (J. Milić)..... 13

Nikola Batušić (I. Stopfer)..... 14

Božidar Vrhovac (I. Stopfer)..... 14

Kronika – Vijesti

I. Vicković, *Pohod Plemenitoj općini*
Turopolje..... 15

Susret i predavanje u AMAC Sydney.. 16

Susret i predavanje u AMCA Paris.... 16

STRATEGIJA RAZVITKA AMAC SAVEZA

Almae Matris Alumni Croaticae Universitatis Zagrabienensis (AMAC-UZ)

Prilog pod ovim naslovom temelji se na raspravama i usvojenim dokumentima na Saboru AMAC Saveza održanom u srpnju 2009. od kojih su neki objavljeni u ovom broju *Glasnika (Izvešće o radu Predsjedništva AMAC Saveza, Zaključci Sabora)*, a neki u prethodnim brojevima *Glasnika* i zapisnicima. Visoka kvaliteta sadržaja tih dokumenata kao i dužnost i čast koju osjećam u svojstvu novoizabrane predsjednice Saveza, potiču me da u ovom *Uvodu* prije svega izrazim veliku zahvalnost bivšem Predsjedništvu i svim suradnicima Saveza za nesebičan i uporan trud i vrijeme koje su uložili na dobrobit AMAC-UZ. Novom Predsjedništvu je to veliki poticaj za daljnji razvitak i napredak Saveza. Stečena iskustva i općenito znanje i svijest o važnosti alumni društava, usvojenih tijekom postojanja i djelovanja AMAC Saveza ili prenesenih iz zemalja gdje alumni ideja živi i raste već gotovo stoljeće, novo će Predsjedništvo iskoristiti za daljnje planove razvitka Saveza. Ispunjenje svoje misije Savez će provoditi na način i putem koji će najbolje odgovarati zahtjevima trenutka.

Strategijom definiramo misiju i viziju. One su za alumni društva diljem svijeta manje više iste. Strateški ciljevi, aktivnosti i mjere koje će Savez i njegove sastavnice poduzimati kao i pokazatelji uspješnosti tijekom provođenja misije, međutim, određeni su sadašnjim stanjem, te političkim i materijalnim uvjetima, koje ćemo imati za vrijeme mandata.

Misija

1. širenje svijesti u hrvatskom društvu o alumni ideji i kulturi kao obliku društveno odgovornog ponašanja,
2. širenje ugleda i promoviranje imena Sveučilišta,
3. povećanje osjećaja pripadnosti i lojalnosti alumna svojoj Alma Mater,
4. poboljšanje životnih i radnih uvjeta alumna,
5. jačanje veza između matičnog Sveučilišta i generacija bivših i sadašnjih studenata kao i njihovih prijatelja u zemlji i svijetu,
6. šticanje zajedničkih interesa Alma Mater i alumna.

Sve za dobrobit Sveučilišta te njegovih alumna i prijatelja!

Vizija

Savez AMAC-UZ bit će u zemlji i svijetu prepoznatljivo i ugledno alumni društvo s čvrstim partnerskim i suradničkim vezama između bivših i sadašnjih studenata te Sveučilišta i njihovih prijatelja.

Strateški cilj 1.

Ispuniti pretpostavke za uspješno djelovanje Saveza AMAC-UZ!

Mjere uz s.c. 1. Osigurati bolju logistiku, a na taj način i uspješnije informiranje i funkcioniranje Saveza:

- izrada pečata i memoranduma u skladu sa Statutom i novim vizualnim identitetom Sveučilišta,
- uvođenje novog radnog mjesta (1/2 radnog vremena) u Uredu Saveza,
- osiguranje prostora za sastajanje i druženje manjih skupina alumna,
- održavanje web stranice Saveza i veza s fakultetskim alumni društvima,
- kontinuirano informiranje članstva putem *Glasnika* AMAC-UZ,
- sustavno financiranje preko proračuna Sveučilišta do generiranja vlastitih sredstava.

Strateški cilj 2.

Povećati broj fakultetskih alumni društava u članstvu Saveza!

Povećati broj članova u fakultetskim alumni društvima iz redova bivših studenata (iz zemlje i inozemstva).

Mjere: Kontaktirati dekane onih fakulteta koji još nisu organizirali alumni društvo i potaknuti fakultetska alumni društva da motiviraju svoje bivše studente i prijatelje da se učlane u fakultetska alumni društva i uključe u prioritetne alumni aktivnosti.

(nastavak na 7. stranici)

AMAC UNIVERSITATIS ZAGRABIENSIS, Glasnik Saveza društava bivših studenata i prijatelja Sveučilišta u Zagrebu

Osnivač i nakladnik: Sveučilište u Zagrebu, p.p. 407, HR-10002 Zagreb, Croatia; URL: www.unizg.hr, **UREDNIŠTVO**: Helena Jasna Mencer, glavna urednica (hjmencer@unizg.hr), Štefica Cerjan-Stefanović, Ana Marija Grancarić, Mladen Jonke, Krno Kovačević, Edi Maletić, Ante Padjen, Uroš Peruško, Nino Sydney, Mario Šafran, Hrvoje Šošić, Josip Milić, izvršni i grafički urednik (jmilic04@yahoo.fr) **Ured AMAC-a** pri Rektoratu Sveučilišta u Zagrebu: Irena Stopfer, prof., p.p. 407, HR-10002 Zagreb, istopfer@unizg.hr; telefon: +385(0)1 469 81 09 **Izlazi** jedanput na godinu i šalje se besplatno članovima društava AMAC/AMCA. **Tisak**: Sveučilišna tiskara, Zagreb.

IZVJEŠĆE O RADU PREDSDJEDNIŠTVA AMAC SAVEZA U RAZDOBLJU OD 2004. DO 2009.

Na Saboru AMAC-a koji je 2. srpnja 2009. u auli Sveučilišta u Zagrebu otvorila predsjednica AMAC Saveza Greta Pifat-Mrzljak, Izvješće o radu u proteklom razdoblju podnio je dopredsjednik AMAC Saveza Ivica Džeba

Dame i gospodo, kolegice i kolege, uvaženi gosti!

Prije točno pet godina okupili smo se na velikom susretu alumna Sveučilišta u Zagrebu iz zemlje i svijeta na FER-u, nedaleko odavde. Bilo nas je tada oko 150, a uz predstavnike alumna udruga iz zemlje s nama su bili i naši alumna pristigli iz Kanade, SAD-a, preko europskih zemalja sve do Australije. Tada smo kroz dva radna dana Sabora i u okviru četverodnevnik dogaćanja razmjenjivali i sućeljavali mišljenja, iznosili ideje kako nastaviti i razvijati alumna djelatnost kroz naša AMAC/AMCA društva, uspostavljali smo nove kontakte i obnavljali postojeće. Pet godina je iza nas i vrijeme je da se napravi jedan rezime dosadašnjih aktivnosti na ovom polju.

Odmah na početku želim reći da mi je posebno žao da ovo izvješće ne podnosi danas osobno profesorica Greta Pifat-Mrzljak, žena čija je prisustnost i djelovanje u alumna zajednici posljednjih desetljeća bilo iznimno značajno i obilježilo je proteklo razdoblje. Zbog zdravstvenih problema danas to nije bilo moguće ali sam siguran da će i u budućnosti nastaviti davati svoj doprinos razvoju alumna djelatnosti na našem Sveučilištu.

Vratimo se sada našem djelovanju u posljednjih pet godina i prisjetimo se nekih bitnih činjenica iz tog vremena.

Alumna filozofija iznimno je važan čimbenik prosperiteta i razvoja mnogih sveučilišta u svijetu, posebno u anglo-saksonskim zemljama. Posljednjih desetljeća *alumna* filozofiju prepoznaju kao svoju i mnoga druga europska visoka učilišta, koja ranije nisu imala razvijenu tu tradiciju uviđajući da su *alumna* društva vrlo važna spona između sveučilišta i njihovih nekadašnjih studenata, a danas etabliranih građana na visokim i odgovornim funkcijama u društvu. Primjer su npr. *alumna* društva zemalja njemačkog govornog područja (Njemačka, Austrija i Švicarska).

U Hrvatskoj je veliki zamah AMAC-a bio početkom 90-ih godina, kada se osnivaju nove *alumna* udruge pri fakultetima, a *alumna* udruge već osnovane u svijetu daju veliki doprinos stvaranju nove hrvatske države. Kako je poslije prvog poleta došlo do stagnacije i mirovanja važnijih *alumna* aktivnosti, na našem sveučilištu tadašnja rektorica Helena Jasna Mencer osnovala je 2002. Povjerenstvo za poslove AMAC-a sa željom da se ponovno aktivira AMAC pokret odnosno da se osnuje krovna AMAC udruga, koja bi na određeni način trebala biti nositelj najznačajnijih aktivnosti i koordinirati rad pojedinih udruga.

OSNIVANJE SAVEZA

Već u samim začetcima osnivanja i djelovanja AMAC/AMCA udruga postojala je snažna želja da se osnuje Savez koji bi okupljao sve naše alumne u zemlji i svijetu što tada nažalost nije bilo i formalno-pravno provedeno. Pred posljednji Sabor prije pet godina ponovno su u okviru Povjerenstva započele aktivnosti nastojeći da se i formalno-pravno osnuje Savez AMAC/AMCA udruga te je bio pripremljen tekst Statuta Saveza za javnu raspravu u skladu s pravnim okvirima Republike Hrvatske i aktualnom politikom Sveučilišta. Prije samog Sabora zatraženo je od alumna društava da iznesu svoje primjedbe na prijedlog Statuta što je učinio tek neznatan broj naših alumna.

Kao što Vam je vjerojatno ostalo u sjećanju, na Saboru je bila provedena dosta opsežna diskusija koja se prvenstveno odnosila na područje djelovanja budućeg Saveza, sućeljena su različita mišljenja i tada Statut nije bio usvojen. Time je odgođen još jedan pokušaj osnivanja Saveza.

Prikupljene su primjedbe i razmotrena su razmišljanja vezana uz Savez te se u okviru tadašnjeg Povjerenstva za poslove AMAC-a kao i u razgovorima s predstavnicima Sveučilišta tražio način da se približe različita stajališta. Rad na izmjenama i dopunama Statuta je nastavljen a istovremeno su ispitane pravne mogućnosti u pogledu osnivanja Saveza AMAC-a kao neprofitne udruge građana koja bi objedinjavala alumna udruge iz zemlje i svijeta.

Ne želeći da propadne još jedan pokušaj osnivanja Saveza te da još jedna vrijedna ideja ne zaživi, 22. veljače 2005. održana je osnivačka i izborna sjednica Sabora AMAC Saveza na kojoj su između ostalih bili prisutni izabrani zastupnici deset registriranih alumna udruga u Republici Hrvatskoj, koje su kao udruge osnivači Saveza prethodno dale svoje izjave o pristupanju Savezu što je bio temelj njegovog osnivanja. Na toj prvoj sjednici Sabora AMAC Saveza za predsjednicu je izabrana prof. dr. sc. Greta Pifat-Mrzljak, koja je obnašala i dužnost predsjednice Povjerenstva za poslove AMAC-a.

Prilikom osnivanja Saveza jasno je bilo rečeno da je to bio formalno-pravni čin koji ostavlja otvorena vrata svim udrugama da se priključe Savezu ako i kada to budu željele. Isto je vrijedilo i vrijedi za Statut Saveza koji činom osnivanja Saveza nije postao konačan i nedodirljiv tekst već će moći uvijek biti podložan promjenama. Vodilo se računa i o AMAC Mundus udrugama i njihovom specifičnom statusu. S jedne strane činjenica je da te udruge okupljaju nekadašnje studente svih hrvatskih sveučilišta, od kojih se neke protežu i na Sveučilište u Sarajevu odnosno

Sveučilište u Mostaru, a isto tako pravni okvir država u kojima su osnovane nekima ne dopuštaju udruživanje u naš Savez. Svjesni smo situacije da sastav članstva AMAC Domus udruga i AMAC Mundus udruga nije isti. Međutim, to ne bi smjela biti prepreka pristupanju Savezu i djelovanju unutar Saveza nego naprotiv. Savez okuplja bivše studente i prijatelje našeg Sveučilišta i upravo to treba biti naše bogatstvo. Iznimno se cijeni i ne zaboravlja veliki doprinos koje su AMAC Mundus udruge dale ne samo našem Sveučilištu nego i hrvatskoj državi u vrijeme njenog stvaranja i svima ovdje u Hrvatskoj je stalo do toga da se radi na zajedništvu svih alumna ma gdje oni bili, radili i djelovali. Ali željeli smo Savez koji je vezan uz naše Zagrebačko sveučilište kako je to uglavnom u svijetu. U vrijeme osnivanja Saveza u Hrvatskoj još nije bilo drugih alumni udruga vezanih uz druga sveučilišta. Danas je situacija sasvim različita i sve je više alumni udruga u Osijeku, Splitu, Zadru pa čak i pri drugim visokim učilištima ovdje u Zagrebu (na primjer VERN-ov alumni klub). Sve to otvara vrata da se u vrlo skoro vrijeme oformi jedan krovni savez koji smo najavljujivali kao mogućnost još prije pet godina koji će okupljati sve alumni udruge u Hrvatskoj i raditi na dobrobit svih hrvatskih sveučilišta. Nadam se i vjerujem da će sljedeće rukovodstvo ovog Saveza raditi i na realizaciji te ideje i da će se time i alumni iz svijeta moći jasnije i čvršće vezati uz formalne udruge i saveze koji su osnovani ili će biti osnovani.

Poštujući pravne okvire u kojima djeluju AMAC Mundus udruge u svojim zemljama, ostavljena im je mogućnost da se priključe Savezu bilo kao pojedinci bilo kao cijele udruge preko Središnjice Saveza pri Rektoratu Sveučilišta. Nažalost, četiri i po godine nakon osnutka Saveza moram konstatirati da tu mogućnost nije iskoristio nitko iz AMAC Mundus udruga što Predsjedništvo Saveza prihvaća kao određeni neuspjeh. Unatoč tome, Savez je bio i ostao 'koordinacijsko središte' svih AMAC udruga kako je to predložila u vrijeme održavanja prošlog velikog Sabora 2004. godine udruga AMAC-UK.

U međuvremenu Savezu su pristupile još dvije AMAC Domus udruge te Savez danas objedinjuje ukupno dvanaest AMAC Domus udruga. I na ovom polju osjećamo nezadovoljstvo što na najvećim fakultetima kao što su Filozofski i Ekonomski nema želje i potrebe za osnivanjem alumni udruga iako smo sve pokušali da se to ostvari.

Predsjedništvo Saveza je nastavilo sa svojim aktivnostima koje su započele u okviru Povjerenstva te su se u jednom kontinuitetu odvijale i dalje u okviru Predsjedništva. Na početku djelovanja Saveza postavljeni su okviri glavnih djelatnosti pri čemu je uloga Saveza trebala biti još jedna karika u integraciji Sveučilišta te da Savez ni na koji način ne djeluje ograničavajuće na rad pojedinih alumni društava. Naprotiv! I dalje se glavnina aktivnosti treba odvijati preko pojedinih alumni udruga i to pri pojedinim fakultetima kada je riječ o udrugama u zemlji te na temelju teritorijalne organiziranosti kad se govori o alumni udrugama u svijetu. Savez je zamišljen kao jedna poveznica s ciljem usmjerenja udruga na veću međusobnu suradnju, organiziranje na zajedničkim akcijama, upućivanje na prave alumni aktivnosti itd.

Detaljnije o aktivnostima pojedinačnih alumni udruga u proteklih pet godina vidljivo je iz priloženih izvješća a izvješće o radu najbolje je u nastavku temeljiti na zaključcima prošlog velikog Sabora AMAC/AMCA udruga održanog 2004. godine.

ŠIRENJE ALUMNI IDEJE

U zemlji gdje alumni tradicija, može se slobodno reći, nije postojala, širenje alumni ideje vrlo je težak i mukotrpan posao s obzirom na to da su rezultati slabo vidljivi i moći će se o uspješnosti ili neuspješnosti te aktivnosti govoriti tek u budućnosti. Da bi nešto postalo tradicija, ukorijenjeno među svim akademikarima, treba proći jako puno vremena. Na tom polju uložen je veliki trud ali nažalost bez odgovarajućih rezultata i to je jedna od velikih frustracija sadašnjeg predsjedništva Saveza. Dakako, to se sve odnosi na širenje alumni ideje u našoj zemlji dok su se članovi naše zajednice u svijetu imali prilike susretati s alumni filozofijom i na čijim temeljima su i gradili svoje udruge.

Na području širenja alumni filozofije i pojašnjavanju njenog značenja za Sveučilište u Zagrebu kao i pojedine fakultete utrošeno je mnogo vremena i uloženo je mnogo truda. Među brojnim aktivnostima na tom području izdvojio bih sljedeće.

Organiziran je sastanak koordinatora i predsjednika AMAC Domus udruga s jednom od voditeljica alumni ureda u Bristolu. Ona je upoznala prisutne s najbitnijim aktivnostima njihova ureda a prisutni su imali priliku postaviti joj pitanja i dobiti željene odgovore. Kako je to bio primjer jednog organiziranog alumni ureda čija je tradicija karakteristična za anglosaksonske zemlje a duža je od jednog stoljeća, jasno je da se djelatnost jednog takvog etabliranog ureda ne može samo preslikati u zemlju gdje je alumni tradicija tako reći u povojima. Stoga smo smatrali da bi s istim ciljem trebalo pozvati predstavnike jednog alumni centra iz našeg bližeg okruženja. Naime, na pitanje nekog od prisutnih (a za nas posebno interesantno) koje su probleme imali u Bristolu kod pokretanja tog ureda, odgovorila je da se ona naravno toga ne sjeća jer da se to događalo prije više od stotinu godina.

Kao što sam već rekao, mnoga europska visoka učilišta, koja ranije nisu imale razvijenu alumni tradiciju uviđaju da su *alumni* društva vrlo važna između sveučilišta i njihovih nekadašnjih studenata. Primjer su npr. *alumni* društva zemalja njemačkog govornog područja (Njemačka, Austrija i Švicarska) te smo se odlučili za jedan vrlo uspješan alumni ured iz Linza iz Austrije. Organizirali smo predavanje gospođe mag. Judith Raab, voditeljice ureda Kepler Society, društva bivših studenata Univerziteta Johannes Kepler, a poslije toga i radionicu. Bili su pozvani svi predsjednici alumni udruga, zainteresirani alumni ali i dekani fakulteta i akademija da se upoznaju sa značenjem jednog vrlo uspješno vođenog ali i mladog alumni ureda te da dobiju odgovore na pitanja koja ih interesiraju. Odaziv dekana na ovo događanje bio je porazan. Mislim da je bio prisutan samo jedan dekan.

To nažalost govori u prilog činjenici da na fakultetima ne postoji stvarna zainteresiranost za osnivanje alumni društava i za poticanje tih aktivnosti. Ne može se očekivati da inicijativa za osnivanjem i razvojem alumni udruga potekne od nekadašnjih studenata, koji se u najvećem broju nisu niti imali prilike sresti s takvom djelatnošću i osjetiti određene dobrobiti alumni djelovanja. To mora biti u interesu i fakulteta i sveučilišta. Posebno u vrijeme globalizacije kad niti jedno visoko učilište neće ostati zaštićeno nego će biti izloženo konkurenciji i tržišnoj utakmici. A tu alumni imaju itekako veliku zadaću ali ih treba okupiti, organizirati, pojašnjavati im značenje alumni filozofije, konkretizirati ciljeve.

S druge strane procijenjeno je da gostovanja naših uvaženih gošći koje su duboko povezane s alumni djelatnostima nije potaknulo nove aktivnosti u alumni udrugama ali ni na Sveučilištu u cjelini. Poruka je bila više nego jasna a to je da bez organiziranog i profesionaliziranog AMAC ureda neće biti ni napretka u alumni djelatnostima na Sveučilištu. Volonterski rad, koji iziskuje jako puno vremena od pojedinaca, mogao je biti dovoljan za pripremu stvarnih značajnijih alumni aktivnosti. Članovi Predsjedništva Saveza smatraju da je to vrijeme stihijskog djelovanja, amaterizma i entuzijazma završilo i da se dalje više ne može bez profesionaliziranog ureda.

PROFESIONALIZIRANI URED AMAC-a

Kao što je već ranije rečeno, alumni djelatnost je krajem 80-ih i početkom 90-ih godina imala velik poticaj u vrijeme osnivanja nove hrvatske države kada su posebno alumni udruge u svijetu dale svoj izniman doprinos. Taj polet i poticaj je s vremenom jenjavao kako su se vremena mijenjala i nametali su se drugi prioriteti. Kako bi se ponovno pokrenula i revitalizirala alumni djelatnost tadašnja rektorica profesorica Mencer je osnovala Povjerenstvo za poslove AMAC-a upravo s tim ciljem. I drugi val uzleta u tim aktivnostima je u opadanju, ponegdje aktivnosti i zamiru a to je nažalost posebno vidljivo u AMAC Mundusu. Hitno je potrebno pokrenuti odgovarajuće akcije kako bi alumni društva opstala i dobila novi poticaj za rad s konkretiziranim ciljevima. Nije realno očekivati da nekolicina entuzijasta uz sve svoje druge

obveze koje uključuju i aktivnosti u matičnim alumni društvima može samostalno obavljati taj posao. To se pokazalo i na primjeru rada uspješnih alumni udruga iz naše bliže i dalje okoline. Imperativ je postao osnivanje profesionaliziranog ureda s barem jednom ili dvije zaposlene osobe u samom početku i uz financijsku podršku Sveučilišta. Bez profesionaliziranog ureda djelatnost AMAC-a samo se 'održava na životu' i postat će samo pitanje vremena kada će se pojedine udruge početi gasiti, pa možda i cijeli Savez.

Znakovito je ono što smo čuli od gospođe Judith Raab iz Linza. Njihov ured ima četvero stalno zaposlenih i pet volontera a pokriva samo tri fakulteta i 16 studijskih programa. Organiziraju 40-50 događanja godišnje. Ako se uzme u obzir činjenica koliko je veliko naše Sveučilište u odnosu na njihovo te da kod nas nema niti jedna osoba stalno zaposlena na takvim poslovima jasno je da se ne mogu očekivati niti odgovarajući rezultati. Sadašnje Predsjedništvo AMAC Saveza je svjesno činjenice da svaka stagnacija vodi u gašenje alumni aktivnosti. Ova činjenica je tim važnija ako se ne zaborave riječi gospođe Raab koja je rekla da najmanje pet godina treba naporno raditi da bi se vidjeli prvi rezultati.

Sadašnji ured, kakav formalno postoji s jedinom administrativnom zaposlenicom i to s dijelom radnog vremena, apsolutno ne zadovoljava. Na čelno mjesto ureda treba doći osoba zainteresirana za alumni djelatnost menadžerskog usmjerenja koja bi bila u stanju oblikovati strategiju rada takvog ureda uključujući i s vremenom financijsko osamostaljivanje.

Predsjedništvo je pokušalo već na samom početku iznaći i druge načine kako bi se ured ipak oformio te smo se natjecali za Tempus program u kategoriji menagementa za uspostavu ureda za alumne. To je također bio zahtjevan posao gdje je svoj veliki doprinos dala tadašnja prorektorica prof. dr. sc. Vlasta Vizek-Vidović. Naime, trebalo je pronaći u Europi "grand applicanta" kao i tri sveučilišta u EU koja bi prihvatila naš program i sudjelovala u zajedničkom radu. Iako je sve uspješno pripremljeno, nažalost taj projekt nije dobio EU financiranje, te smo i dalje ostali bez ureda.

Naime, ne može se očekivati da će alumni djelatnost biti jednostavno preslikana iz anglosaksonskog svijeta gdje se dobar dio aktivnosti temelji na prikupljanju financijskih sredstava za određene sveučilišne projekte. Dok alumni filozofija istinski ne zaživi među bivšim studentima Sveučilišta trajat će 'vrijeme davanja' u kojem će bivši studenti besplatno, ili uz minimalnu naknadu tipa članarine, dobivati određene pogodnosti. A na 'vrijeme primanja' trebat će pričekati. Financijska stabilnost Saveza u našim uvjetima svakako se može osigurati uz donacije za određene projekte naših uspješnih privrednika, alumna Sveučilišta. Ali se time ne može baviti nitko od članova Predsjedništva volonterski i bez početne potpore Sveučilišta. Do sada je ta potpora bila načelna i deklarativna. Odgađanje formiranja profesionaliziranog ureda AMAC-a može dugoročno gledano biti potencijalna opasnost i za opsatanak samih udruga. Na prošlom Saboru Saveza jedan od zaključaka je bio da fakulteti također trebaju financirati barem čelne ljude pojedinih udruga kako bi oni bili motivirani za rad što nigdje nije učinjeno.

Početak 2008. godine održana je zajednička sjednica Povjerenstva za poslove AMAC-a i Predsjedništva AMAC Saveza u kojoj su vrlo kritički razmotrene dosadašnje aktivnosti u okviru navedenih tijela te su analizirani razlozi prisutnog nezadovoljstva učincima našeg djelovanja. Upravo nenalaženje načina da se započne s konkretnim akcijama oko osnivanja Ureda AMAC-a te nezadovoljstvo zbog samo deklarativne potpore Sveučilišta, članovi Predsjedništva označili su kao glavne prepreke uspješnom alumni djelovanju. Bio je između ostalog to i razlog što su članovi Povjerenstva za poslove AMAC-a početkom 2008. godine odlučili staviti svoje mandate na raspolaganje rektoru kao svom osnivaču. Suradnja Predsjedništva Saveza i uprave Sveučilišta niti s jedne strane nije ocijenjena uspješnom te je Predsjedništvo Saveza odlučilo organizirati izborni Sabor AMAC Saveza da se izaberu novi ljudi na ključna mjesta u Savezu kako bi se napravio još jedan, nadajmo se uspješan pokušaj revitalizacije alumni djelatnosti na našem Sveučilištu. S tim u vezi organiziran je poseban sastanak predsjednika i koordinatora alumni udruga na kojem su obavješteni o situaciji u Savezu kao i o namjerama Predsjedništva

AMAC Saveza ali su i sami predstavnici AMAC udruga iznosili svoje probleme u djelovanju matičnih alumni udruga. Donešena je odluka da se organizira izborni Sabor AMAC-a te da se do tada izda još jedan broj glasila AMAC u kojem ste i obavješteni o održavanju ovoga skupa.

Kako je ovo izvješće vezano uz proteklo petogodišnje razdoblje dozvolite mi da se osvrnem na još neke aspekte našeg djelovanja.

O RADU ALUMNI UDRUGA

Brojčano stanje alumni udruga u zemlji i svijetu se formalno nije gotovo uopće promijenilo. Kad je riječ o aktivnostima pojedinih udruga, treba razlikovati stanje u udrugama Domus i Mundus. O udrugama iz svijeta bit će kasnije posebno rečeno pa je ovdje težište stavljeno na udruge u zemlji. Od aktivnih alumni udruga u Hrvatskoj intenzivnije radi samo nekolicina. To svakako nije zadovoljavajuće, a razlozi su već ranije navedeni. Uz to, vrlo je teško naći među nastavnicima osobe koje će mukotrpno raditi i trošiti puno vremena ako im se to ni na kakav konkretan način ne valorizira. S druge strane postoji vrlo šaroliko poimanje alumni aktivnosti što se može vidjeti i iz priloženih izvješća o radu udruga. One se često poistovjećuju s djelatnošću stručnih društava ili se baziraju gotovo isključivo na društvenim aktivnostima ili se poistovjećuju čak sa znanstveno-istraživačkom djelatnošću itd. Predsjedništvo, nažalost, na tom polju nije uspjelo sugerirati kojim djelatnostima bi trebalo dati prioritet u izgradnji i djelovanju pojedinih alumni udruga i na kojim ciljevima bi trebalo raditi.

Zaključio bih da smo premalo pozornosti posvećivali upravo konkretiziranju ciljeva rada *alumni* udruga. Time bi se udruge upućivale na djelatnosti u pravom smjeru, koordinirale bi se djelatnosti a iz toga bi morala proizaći i kvaliteta i konkretnije koristi ili pogodnosti, koje su se unatoč određenim aktivnostima naprosto rasule i ostale neprepoznatljive. To je sigurno jedna od top tema koja bi trebala biti među prvim zadacima novog vodstva Saveza. S ovom aktivnošću trebalo bi početi što prije da se iskoristi zamah AMAC-a koji na Sveučilištu možda još uvijek postoji. Iz toga bi proizišle sigurno i određene aktivnosti za udruge AMAC Mundus, čime bi se zaokružilo cijelo *alumni* članstvo.

Upravo zbog nepostojanja konkretnih *alumni* akcija, koje bi pokrenule cijelu *alumni* zajednicu, na godišnjim skupštinama udruga uglavnom se mogu vidjeti umirovljenici. Međutim, one najznačajnije koristi Sveučilište, kao i fakulteti – sastavnice Sveučilišta, mogu očekivati od radno aktivnog dijela *alumni* populacije. Brojčano gledajući, broj prisutnih na skupštinama udruga predstavlja zanemariv postotak formalnog broja članova udruge. O aktivnim članovima da i ne govorim. Nastavnika fakulteta na skupštinama skoro da i nema. Očito je da u ovom smjeru ni sami nismo znali kako promijeniti situaciju. Pokušavali smo intervenirati preko rektora, tražili smo da se predsjednica Saveza obrati članovima Senata Sveučilišta (bez uspjeha) ali na fakultetima se nije ništa promijenilo.

PRIVLAČENJE MLADIH GENERACIJA ALUMNA

Karakteristika AMAC Domus i Mundus udruga je da okupljaju uglavnom članove srednje i starije dobi. Jedan od zaključaka prošlog velikog Sabora bio je pronaći putove privlačenja mladih u aktivno članstvo alumni udruga.

U udrugama u zemlji sugerirano je i poticano da se širi alumni ideja među studentima već tijekom studija kako bi se studenti upoznavali s alumni pokretom i prije nego dobiju diplome. To je teško ostvarivo zbog nezainteresiranosti prvenstveno nastavnika za alumni filozofiju. Pojedine alumni udruge kod dijeljenja diploma obavještavaju studente o postojanju alumni udruge, njenim posebnostima i ciljevima. Na nekoliko udruga se vodi akcija pomoći pri zapošljavanju tek diplomiranih studenata te se i na takav način radi određena poveznica s bivšim studentima da osjete prve dobrobiti postojanja jedne takve udruge.

Učinkovitije širenje alumni ideje tijekom studija olakšalo bi značajno situaciju i našim udrugama u svijetu. Naši ljudi, koji bi odlazili na rad u inozemstvo, već bi bili upoznati da u određenim zemljama postoje AMAC društva i priključili bi im se u vrijeme dok

borave na stručnom ili znanstvenom usavršavanju ili su se trajno naselili izvan Hrvatske. Time bi se Mundus udrugama osigurao priljev novih, uglavnom mlađih, članova s kojima bi mogli osigurati opstanak i razvoj svojih udruga.

KOMUNIKACIJA I POVEZIVANJE AMAC UDRUGA

Predsjedništvo Saveza bilo je u formalnim i neformalnim kontaktima s manje više svim udrugama. U međuvremenu je održan i jedan Sabor (studenoga 2006.) na kojem su razmijenjena mišljenja o stanju i aktivnostima u našoj alumni zajednici.

U svrhu redovitog informiranja svojih članova o aktivnostima unutar jedne udruge svaka od alumni udruga ima svoj način. U manjem broju slučajeva riječ je o tiskanim i/ili elektroničkim glasilima, a većinom se šalju obavijesti o konkretnim događanjima. Međusobna suradnja pojedinih alumni udruga je vrlo skromna i zapravo nije zadovoljavajuća te bi na tom planu trebalo doista poraditi u samim udrugama.

Predsjedništvo Saveza izdalo je u ovom petogodišnjem razdoblju tri dvobroja i jedan redoviti broj glasila AMAC koji je članovima distribuiran putem pojedinih alumni udruga, a odnedavno su pojedini brojevi dostupni i u elektroničkom obliku na web stranicama www.unizg.hr. Mora se reći da je veliki problem bio prikupiti tražene članke i napise kako od pojedinih alumni udruga tako i od same uprave Sveučilišta. Priređivanje svakog broja bio je priličan napor za Predsjedništvo i za ovako mali broj izdanih glasila. Uz to, paralelno s uređivanjem pojedinog broja uvijek je bio prisutan i problem financiranja troškova tiskanja i poštarine što je izazivalo dodatne frustracije.

Web stranice su također pokrenute u cilju boljeg i bržeg informiranja članstva o radu i aktivnostima u Savezu. Nažalost, bilo je velikih problema oko njihova održavanja jer su one sastavni dio sveučilišnih web stranica i nisu bile redovito obnavljane.

AMAC MUNDUS UDRUGE

Ponavljam, naši alumni okupljeni u AMAC Mundus udrugama dali su golemi doprinos u vrijeme stvaranja hrvatske države i to je bilo razdoblje njihove iznimno velike aktivnosti. S vremenom su se prioritete počeli mijenjati i postaje sve više očito da ponestaje motiva u jednom dijelu udruge za daljnje aktivnosti. To se posebno odnosi na AMAC udruge u SAD-u. Tu se također vidi nedostatak profesionalnog AMAC ureda i svih onih aktivnosti koje bi proistekle iz jednog takvog ureda u interakciji sa Sveučilištem da se stvore područja zajedničkog rada svih alumna, a posebno onih u svijetu.

Danas se većina akcija u Mundus udrugama provodi na području kulturnog djelovanja s izuzetkom nekolicine udruge koje su putem stipendija ili financiranjem manjih projekata ili pojedinaca usmjerile svoje aktivnosti i na druge više alumnijske teme. S tim u vezi treba također reći kako je uočeno da su natječaji za takve namjene išli direktno na fakultete, a ne preko našeg Saveza, što također govori u prilog činjenici da AMAC Mundus udruge nisu prepoznale Savez odnosno njegovo Predsjedništvo kao partnera za takve aktivnosti u Hrvatskoj. Nadamo se da će se i taj odnos u budućnosti promijeniti na bolje

kako bismo svi zajedno radili na zajedničkim ciljevima i aktivnostima vezanim uz Sveučilište.

PRAVILNIK O DODJELI PRIZNANJA

Jedna od važnijih zadaća u planu rada ovog Predsjedništva Saveza bila je izrada prijedloga Pravilnika za dodjelu priznanja zaslužnim alumnima našeg Sveučilišta. Kako je došlo do već rečene situacije s praktično prekidom svih aktivnosti Predsjedništva osim organiziranja ovog Sabora unazad godinu i pol dana, ideja se nije razradila do kraja. Pitanje kriterija za dodjelu priznanja i/ili medalja o čemu je bila riječ vrlo je osjetljivo pitanje. S jedne strane nesporna je činjenica da je najzaslužnijima za AMAC pokret potrebno dodijeliti odgovara-juća priznanja ali se istovremeno kriteriji trebaju tako oblikovati da to priznanje AMAC Saveza ima svoj značaj i vrijednost koje neće biti ugroženo njihovom velikom brojnošću.

Kako se nije željelo naprećac donošenjem Pravilnika oštetiti bilo koga i izazvati eventualni razdor u alumni zajednici zbog dodjeljivanja odnosno nedodjeljivanja ovih odličja pojedinim osobama, zaključeno je da Sabor bude mjesto gdje će se raspraviti o kriterijima dodjeljivanja priznanja, a zadatak izrade Pravilnika ostavlja se Predsjedništvu Saveza koje će danas biti izabrano.

ZAKLJUČAK

Alumni filozofija, kojom se promiče povezanost Sveučilišta u Zagrebu sa svojim alumnima iznimno je važan čimbenik za boljitak i samog Sveučilišta i alumna kao pojedinaca. Predsjedništvo AMAC Saveza pokušavalo je ulažući velike napore promicati i širiti alumni filozofiju, ali kao rezultat toga nije se pojavila odgovarajuća zainteresiranost, posebice fakulteta i njihovih nastavnika. Predsjedništvo je shvatilo da bez profesionalizacije ureda AMAC-a nema daljnjeg napretka na ovom području.

Shvaćamo da je Sveučilište danas u velikim promjenama, posebno u procesu implementacije bolonjskih procesa i u svjetlu integracijskih tijekova te da AMAC aktivnosti danas ne mogu stajati visoko na listi prioriteta. Međutim, alumni djelatnosti već drugi puta posustaju u svojoj kratkoj povijesti bivstvovanja, a svaki sljedeći pokušaj revitalizacije tih aktivnosti bit će sve teži i neizvjesniji. Kako predsjedništvo Saveza nije vidjelo kako izići iz nastale situacije, a želeći alumni zajednici puno uspješnije dane od ovih koji su za nama, Povjerenstvo za poslove AMAC-a je dalo ostavku rektoru Sveučilišta, a Predsjedništvo Saveza želi da se na ovom Saboru izaberu novi ljudi koji će svojim radom i idejama uspjeti ponovno pokrenuti i razvijati alumni djelatnost na Sveučilištu u Zagrebu. Često se može čuti da Sveučilište počiva na tri stupa: nastavnicima, studentima i alumnima. I zato treba učiniti sve da i ovaj treći stup bude što jači, povezaniji, učinkovito umrežen i u zemlji i u svijetu te da se okupljamo oko zajedničkih ciljeva i vrijednosti te da radimo na dobrobit naše Alma Mater. S tom mišlju završavam ovo izvješće o radu Predsjedništva AMAC Saveza u proteklih pet godina.

Za Predsjedništvo AMAC Saveza:
prof. dr. sc. Ivica Džeba

Sudionici Sabora imali su 2. srpnja 2009. primanje s prigodnim koncertom i domjenkom u gornjogradskoj palači Dverce, a 3. srpnja 2009. proveli su u ugodnom druženju na izletu po »Plemenitoj općini Turopolje«

ZAKLJUČCI SABORA

1. Sudionici Sabora zaključili su da i dalje treba jačati AMAC Savez primanjem novih udruga koje su već registrirane i koje žele ući u Savez, te poticanjem osnivanja novih udruga AMAC-a na sastavnicama Sveučilišta u Zagrebu.
2. Potrebno je širiti alumni ideju djelovanjem na Sveučilištu: raspravama na Senatu, raspravama na fakultetskim vijećima s naglaskom na upoznavanju studenata s AMAC pokretom, djelovanjem dekana i nastavnika na širenju alumni ideje, te naročito ciljanim akcijama na fakultetima društvenih i humanističkih znanosti, koji za sada zaostaju.
3. Osnažiti suradnju s upravom Sveučilišta u Zagrebu (rektorom, prorektorima i budućim Uredom) na definiranju zajedničkih ciljeva i na njihovom ostvarivanju.
4. Pojačati komunikaciju među članovima Saveza informiranjem članstva putem osuvremenjenih web stranica, časopisa, foruma, objavom kalendara događanja, te podržavati zajedničke projekte gdje god je to moguće.
5. Osnovati pri Rektoratu Sveučilišta u Zagrebu profesionalni Ured za poslove AMAC-a radi pružanja profesionalne pomoći Predsjedništvu i Saboru Saveza, ostvarivanja veza AMAC-a sa studentima, medijima i članovima u zemlji i inozemstvu te radi drugih poslova od interesa za AMAC.
6. Pojačati svijest o postojanju, ciljevima i djelovanju AMAC-a u široj javnosti, naročito sustavnim radom s novinarima i u zajedništvu sa službom za odnose s javnošću Rektorata.
7. Pojačati rad sa studentima na jačanju osjećaja pripadnosti Sveučilištu u Zagrebu i matičnom fakultetu, kao preduvjetu za aktivno članstvo u AMAC-u.
8. Privući naše alumne etablirane u gospodarstvu, državnoj upravi, medijima i posvuda gdje rade.
9. Uključiti u rad Predsjedništva izabrane koordinate iz AMAC Mundus, koji će pomoći u ostvarenju ciljeva alumni pokreta u svim aspektima i biti važna veza s našim akademikarima u svijetu.
10. Osmisliti ciljane AMAC akcije koje će poboljšati nastavnu i znanstvenu djelatnost na Sveučilištu u Zagrebu, te namaknuti dodatna financijska sredstava za te svrhe.
11. Inicirati promjene u poreznoj politici RH radi poticanja sponzoriranja i donacija Sveučilištu u Zagrebu.
12. Tražiti od Ministarstva kulture i Ministarstva vanjskih poslova RH da ne ukidaju Hrvatske kulturne centre u svijetu i mjesta kulturnih atašea pri veleposlanstvima, jer su to pravi mostovi za očuvanje hrvatskog identiteta u svijetu.
13. Ugraditi alumni ideju u Statut Sveučilišta u Zagrebu, kao i u statute pojedinih fakulteta, jer to može biti podloga za traženje godišnjeg proračuna za djelatnost AMAC-a, ali i parametar pri evaluaciji kvalitete pojedinog fakulteta.
14. Uključiti članove AMAC-a u raspravu o novom Zakonu o visokim učilištima, s ciljem jačanja cjelovitosti i autonomnosti Sveučilišta.
15. Izraditi kriterije za posebna priznanja zaslužnim pojedincima za alumni djelatnost, te početi s praksom dodjele priznanja.
16. Zaključke Sabora AMAC-a, Izvještaj dosadašnjeg Predsjedništva i popis sudionika Sabora s kontakt adresama dostaviti svim članovima u roku od 14 dana nakon održavanja Sabora.

STRATEGIJA RAZVITKA AMAC SAVEZA

(nastavak sa 2. stranice)

- uručiti pristupnicu studentima u prigodi dodjele svjedodžbe prvostupnika /diplome/ odnosno doktorata, ako ranije nije uručena,
- uključiti studente u aktivnosti AMAC-a,
- organizirati sastanak koordinatora fakultetskih alumni društava.

Strateški cilj 3.

Uvesti pojam počasnog /zaslužnog člana AMAC-UZ.

Mjere: Pozvati istaknute osobe iz znanstvenog, kulturnog, umjetničkog, gospodarskog, medijskog, i političkog milieua u zemlji i inozemstvu da postanu počasni članovi odnosno prijatelji AMAC-UZ.

Strateški cilj 4.

Organizirati što više socijalnih kontakata među alumnama uz poticanje filantropskog i donatorskog ponašanja.

Mjere: Zaklade, stipendije, usavršavanja, druženja zabavnog, sportskog, umjetničkog karaktera, znanstveno popularna i stručna predavanja, okrugli stolovi, predstavljanje istaknutih članova alumna, izleti, koncerti, aukcije, prijemi, tematske večeri, ...

S Jake strane: Iskustvo, znanje i postojanje nekoliko dobro uhodanih AMAC društava i entuzijastičnih volontera, u nas i u svijetu, sa sviješću o važnosti alumni djelovanja predstavlja čvrstu bazu za daljnji napredak.

W Slabe strane: Nepovoljna logistika i mala motiviranost i inertnost sredine prema uvođenju novina i promjena onemogućavala je brži napredak.

O Povoljne prilike: Obećanje Uprave Sveučilišta za pomoć u logistici, veliki potencijal u bivšim studentima, kojima se do sada nije sustavno pristupalo, jača optimizam za daljnje djelovanje.

T Prijetnje: Nepovoljna gospodarska i socijalna situacija, izazvana općom svjetskom recesijom, koja će prema nekim izvorima svoj vrhunac doživjeti 2010./ 2011. ozbiljna je prijetnja razvitku alumni djelatnosti.

Dragi alumni, veseleći se novim članovima, zajedničkom druženju i napretku pozivam vas da nam dostavite komentare, sugestije, nove ideje....

S poštovanjem,

*Helena Jasna Mencer,
predsjednica AMAC Saveza*

NAJSTARIJE AMAC DRUŠTVO U HRVATSKOJ OBLJEŽILO 20. OBLJETNICU

Sada već davne 1990., 13. veljače, u Zagrebu je osnovano Društvo bivših studenata i prijatelja Kemijsko-tehnološkog studija Sveučilišta u Zagrebu, AMACIZ – *Almae Matris Alumni Chemicae Ingeniariae Zagradiensis*, prvo društvo takve vrste u Hrvatskoj. Početkom ožujka Društvo je s nekoliko događaja obilježilo svoju 20. obljetnicu. Održana je Godišnja skupština Društva, izložba slika Likovne sekcije, koncert Akademskog zbora „Vladimir Prelog“ u HGZ-u, a nekoliko dana kasnije organiziran je i tradicionalni izlet Izletničko-planinarske sekcije, ovaj puta na Petrovu goru.

Godišnja je skupština bila pravo mjesto za rekapitulaciju rada AMACIZ-a u ovom dugačkom razdoblju. Prvi predsjednik, prof. dr. sc. Branko Kunst, podsjetio je sve nazočne s vremenom koje je prethodilo osnivanju Društva. Istaknuo je Žarka Dolinara i druge istaknute pojedince koji su dali inicijativu da se AMAC društva osnuju u inozemstvu, te prof. Z. Šeparovića, tadašnjeg rektora, koji je stvorio uvjete za osnutak AMAC društava u Hrvatskoj. Konkretno osnivanje AMACIZ-a uslijedilo je na skupu „Susret generacija“ na kojem se okupilo nekoliko stotina diplomiranih inženjera kemijske tehnologije i kada je na osnivačkoj slupštini Društvu pristupilo 400 članova.

Aktivnosti AMACIZ-a obuhvatile su različite oblike okupljanja i djelovanja bivših studenata toga fakulteta, sadašnjeg Fakulteta kemijskog inženjerstva i tehnologije (FKIT), počevši od održavanja stručnih kolokvija s temama iz gospodarstva ili interesantnih za gospodarstvo, izdavanja društvenog Glasnika, osnivanja mješovitog pjevačkog zbora, Likovne sekcije, Izletničko-planinarske sekcije, Sportske sekcije, a kasnije i drugih aktivnosti. Ovim stručnim i društvenim radom željelo se postići povećanja osjećaja pripadnosti svojem fakultetu i Sveučilištu, s krajnjim ciljem pomoći kvaliteti studija i dobrobiti fakulteta. To je originalan način implementiranja *alumni* ideje u našim okolnostima.

U nastavku skupštine je prof. dr. sc. Štefica Cerjan Stefanović, druga predsjednica AMACIZ-a, dala lijepi pregled najvažnijih rezultata iz rada AMACIZ-a u cijelom 20-godišnjem razdoblju. Aktivnosti je ilustrirala brojnim fotografijama i iznošenjem konkretnih podataka o broju i sadržaju rada pojedinih sekcija. Tako je istakla da je ukupno održano blizu 200 kolokvija, što je u prosjeku 1 mjesečno, izdano je 43 broja Glasnika, više od dva godišnje, održano je blizu 100 koncerata i drugih nastupa zbora, koji djeluje pod imenom Akademski zbor „Vladimir Prelog“. Također, prof. Cerjan-Stefanović je istakla uspjehe Likovne sekcije, čiji su članovi izlagali na preko 300 skupnih i preko 100 pojedinačnih izložbi, osnovali Galeriju AMACIZ, te sudjelovali na mnogobrojnim slikarskim kolonijama. Spomenula je i uspjehe Sportske sekcije, koja je organizirala brojna takmičenja studenata, profesora i članova iz gospodarstva u malom nogometu, stolnom tenisu, šahu, a ponekad i u drugim sportovima. Još je jedna aktivnost AMACIZ-a izazvala pozornost i odaziva članstva, a to je Izletničko-planinarska sekcija. Već su široj javnosti poznati masovni izleti članova AMACIZ-a u bližu i dalju okolicu, koje je redovito organizirao prof. dr. sc. Emir Hodžić. Najveći odaziv je bio prigodom 10.

godišnjice Društva, kada je vlakom u Klanjec, te zatim u Zelenjak krenulo 350 sudionika. I ostali su izleti te vrste redovito bilježili više od 100 – 150 sudionika (Kutina, Križevci, Krapina, Ogulin, Velebit).

Na Skupštini je odana počast prof. dr. sc. Greti Pifat-Mrzljak, članici AMACIZ-a i prerano umrloj predsjednici AMAC Saveza društava, o kojoj je lijepim riječima govorila njezina kolegica mr. sc. Ranka Franz-Štern. U nastavku je novoizabrana predsjednica AMAC Saveza društava, prof. dr. sc. Helena Jasna Mencer, govorila o svojoj viziji i djelatnosti AMAC-a u narednom razdoblju. Istakla je potrebu jačanja članstva AMAC-Saveza osnutkom AMAC-društava na svim fakultetima Sveučilišta u Zagrebu, te stvaranja uvjeta za realizaciju osnovne *alumni* ideje, a to je rad za dobrobit matičnog Sveučilišta u Zagrebu.

Nakon ovog svečarskog dijela Skupštine o aktualnoj aktivnosti AMACIZ-a izvještaj je podnijela predsjednica u posljednje 4 godine, prof. dr. sc. Jasenka Jelenčić. Iznijela je najnovije rezultate i aktivnosti pojedinih sekcija, te na kraju zahvalila svima koji su joj u proteklom razdoblju pomogli. Na Skupštini je za novog predsjednika AMACIZ-a za sljedeće četverogodišnje razdoblje izabran donedavni dekan FKIT-a, prof. dr. sc. Antun Glasnović, vrlo aktivni član AMACIZ-a.

Iste je večeri u Galeriji AMACIZ otvorena izložba članica Likovne sekcije, prema odabiru što ga je izvršio njihov stalni voditelj, akademski slikar prof. Aleksandar Forenbacher. Kao i obično okupilo se mnoštvo članova AMACIZ-a i ljubitelja likovne umjetnosti, koji su uživali u izloženim uljima, temperama, akrilima, akvarelima, djelima ove amaterske, ali već renomirane slikarske družine.

Sutradan je, Akademski zbor „Vladimir Prelog“ u Hrvatskom glazbenom zavodu održao svoj godišnji koncert, ove godine posvećen 20. obljetnici svoga matičnog društva. U prvom dijelu koncerta Zbor je izveo niz duhovnih skladbi iz različitih vremenskih razdoblja, od klasičnih do suvremenih. U drugom dijelu, koji je bio razigran i lepršav, dominirale su zbarske skladbe iz dalekih krajeva (Novi Zeland, narod Zulu iz Afrike), ali i zagrebačke tradicionalne pjesme. Razdragana publika s oduševljenjem je pozdravila članove zbora i dirigenticu Ivu Juras, tako da su izveli još dva dodatka.

Tjedan dana kasnije, 14. ožujka, članovi AMACIZ-a ostvarili su i svoj tradicionalni godišnji izlet, ovaj puta na Petrovu goru. Ponovo se okupilo blizu 150 sudionika, koje niti snijeg nije spriječio da provedu jedan dan u prirodi i u zajedničkom druženju u Lovačkom domu Muljava.

Što reći na kraju? Ovo slavljeno društvo je pokazalo da se može okupiti bivše studente jednoga fakulteta na specifičan način, kombinacijom stručnog i društvenog angažmana. Postignuta je privrženost članova svome fakultetu i sveučilištu, a pomoć i lobiranje za njihovu dobrobit sigurno će uslijediti poboljšanjem gospodarske situacije u zemlji, što svi željno očekujemo. Važno je da *alumni* ideja živi.

dr. sc. Krunoslav Kovačević
prof. dr. sc. Štefica Cerjan Stefanović

NA SVEUČILIŠTU U ZAGREBU ODRŽAN OKRUGLI STOL PROCESSING THE BOLOGNA PROCESS: CURRENT LOSSES AND FUTURE

U petak i subotu, 5. i 6. ožujka 2010. na Sveučilištu u Zagrebu održan je međunarodni okrugli stol *Processing the Bologna Process: Current Losses and Future*. Skup je organizirala UNESCO Katedra za menadžment Sveučilišta u Zagrebu kako bi istaknuti profesori s hrvatskih i europskih sveučilišta razmijenili svoja iskustva i razmišljanja o Bolonjskom procesu te pozitivnim i negativnim stranama provedbe bolonjske reforme u visokom obrazovanju. Tijekom izlaganja i rasprava uglednih gostiju iz Slovenije, Austrije, Italije, Velike Britanije i Hrvatske, na okruglom stolu izneseni su podaci i procjene pozitivnih učinaka bolonjske reforme u Hrvatskoj i Europi, ali i kritike koje se odnose na manjkavost njezine provedbe na nekim fakultetima, s analizama običajnih, ekonomskih i zakonskih uzroka implementacije studiranja prema bolonjskom modelu. Zaključak okruglog stola je da bolonjski okvir svim sudionicima u procesu visokog obrazovanja donosi više prednosti nego nedostataka, te da u cjelovitijoj i dosljednijoj provedbi bolonjske reforme u Republici Hrvatskoj treba ustrajati.

Okrugli stol *Processing the Bologna Process: Current Losses and Future* jedna je od aktivnosti koje je tijekom posljednje godine dana organizirala UNESCO Katedra za menadžment Sveučilišta u Zagrebu. Katedra je osnovana pri Sveučilištu u Zagrebu prije sedam godina s ciljem brže uspostave mehanizama kontrole kvalitete u sustavu visokoga obrazovanja, transformacije sustava upravljanja hrvatskim sveučilištima u skladu s europskim standardima te povezivanja sustava visokog obrazovanja i znanosti s gospodarstvom i civilnim društvom. Osnivanje UNESCO Katedre za upravljanje i menadžment visokog obrazovanja Sveučilišta u Zagrebu potpisala je tadašnja rektorica, a sadašnja predsjednica AMAC Saveza, prof. dr. sc. Helena Jasna Mencer 2003. godine u Bukureštu, u kojem djeluje UNECSO centrala CEPUS za menadžment sveučilišta. Trenutno u Europi djeluje svega nekoliko katedra sličnih namjena. Do 2007. godine Katedru je vodila prof. dr. Vlasta Vizek Vidović, a od kraja 2008. u okviru Katedre djeluje grupa sveučilišnih nastavnika i znanstvenika različitih profila i dobnih skupina okupljena na inicijativu rektora Sveučilišta u Zagrebu prof. dr. Alekse Bjeliša. Grupa djeluje kao *think-tank* koji promišlja goruća pitanja, formulira ciljeve i predlaže strategije za unapređenje sustava visokog obrazovanja i znanosti u skladu s europskim trendovima. Do sada je grupa organizirala dva međunarodna skupa, jedan posvećen pitanjima integracije ili fragmentacije sveučilišta u svibnju 2009. i drugi posvećen bolonjskom procesu u ožujku 2010. (T. Dagen)

PROGRAM ZA CJELOŽIVOTNO UČENJE

Agencija za mobilnost i programe Europske unije istaknula je mogućnost sudjelovanja u programu Leonardo da Vinci u sklopu Programa za cjeloživotno učenje koji obuhvaća strukovno obrazovanje i osposobljavanje.

Visokoškolske ustanove osim što se mogu uključiti u program Erasmus, također mogu sudjelovati u aktivnostima Leonardo da Vinci, a ukoliko ustanova već sudjeluje u programu Erasmus, to nije prepreka za sudjelovanje u programu Leonardo da Vinci. Sudjelovanje u Leonardo da Vinci programu ne podrazumijeva da ustanova mora imati Erasmus sveučilišnu povelju, jer se radi o dva odvojena programa.

Mogućnosti sudjelovanja u programu Leonardo da Vinci za visokoškolske ustanove uključuju:

- prijavu projekata za aktivnosti mobilnosti ciljne skupine VETPRO (VET professionals) koja podrazumijeva stručno usavršavanje u zemljama članicama EU za stručnjake u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju;
- prijavu projekata za aktivnosti mobilnosti ciljne skupine PLM (People in the labour market) koja podrazumijeva stručnu praksu u zemljama članicama EU za sve osobe na tržištu rada – zaposlene i nezaposlene, a visokoškolske ustanove ovdje mogu npr. prijaviti projekt za svoje bivše studente/alumne koji su zaposleni, nezaposleni ili su nedavno diplomirali. Osobe koje imaju status studenta i žele na stručnu praksu u inozemstvo, uključuju se u program Erasmus.
- prijavu projekata za aktivnost partnerstva koji podrazumijevaju suradnju svih ustanova uključenih u strukovno obrazovanje (srednjih strukovnih škola, veleučilišta, sveučilišta, itd.) i gospodarskog sektora (poduzeća, obrtničkih /gospodarskih komora, itd.) na temi od zajedničkog interesa.
- sudjelovanje u aktivnosti pripremnim posjetima koji služe za pronalazak partnera za projekt i pripremu projekta mobilnosti ili projekta partnerstva.

Tamara Dagen

HRVATSKO-FRANCUSKI PRAVNI SKUP

U organizaciji Sveučilišta u Zagrebu i Društvenog veleučilišta u Zagrebu te Sveučilišta Panthéon-Assas (Paris II) u Zagrebu je 1. lipnja 2009. održan hrvatsko-francuski pravni skup pod naslovom **Alternativno rješavanje sporova - Le Règlement alternatif des litiges** pod pokroviteljstvom i uz potporu Ustavnog i Upravnog suda RH, Ministarstva pravosuđa, Središnjeg državnog ureda za upravu RH i Veleposlanstva Francuske Republike u Hrvatskoj. U Organizacijskom odboru bili su prof. emeritus Marc Gjidara, prof. dr. sc. Ivan Koprić i doc. dr. sc. Elizabeta Ivičević Karas. Predavanja su bila na hrvatskom i francuskom jeziku, a postojalo je i simultano prevođenje. Predavači iz Francuske su bili: Prof. Pierre Delvolvé, Prof. Marc Gjidara, Prof. Serge Guinchard i Prof. Philippe Théry, a iz Hrvatske: doc. dr. sc. Davor Babić, Vitomir Boić, dip. iur., prof. dr. sc. Jasnica Garašić, prof. dr. sc. Ivan Koprić i prof. dr. sc. Zvonimir Slakoper. (I. Stopfer)

PROJEKT EduQuality ZA STUDENTE S INVALIDITETOM

Dvodnevnim sastankom projektnog konzorcija održanim u Rektoratu Sveučilišta u Zagrebu obilježen je službeni početak rada u okviru Tempus projekta *Education for Equal Opportunities at Croatian Universities*. EduQuality, odobren na drugom natječajnom pozivu u okviru Tempus IV programa u kategoriji združenih projekata (Joint Projects), ostvaruje Ured za studente s invaliditetom Sveučilišta u Zagrebu u razdoblju od tri godine (2010.-2013.) s ciljem izjednačavanja mogućnosti studenata s invaliditetom u visokom obrazovanju u Republici Hrvatskoj na institucionalnoj i nacionalnoj razini.

Koordinatorica projekta je prof. dr. sc. Lelia Kiš-Glavaš, predsjednica Povjerenstva za studente s invaliditetom Sveučilišta u Zagrebu, a partneri na projektu su sveučilišta iz Osijeka, Splita, Dubrovnika i Rijeke, Hrvatski studentski zbor, Institut za razvoj obrazovanja te europska sveučilišta Strathclyde (Glasgow, Škotska), Masaryk (Brno, Češka), Aarhus (Aarhus, Danska) i Göteborg (Göteborg, Švedska). Ukupni proračun projekta EduQuality je 870.000 eura.

U okviru projekta očekuje se izrada prijedloga nacionalnog dokumenta kojim bi se jasno odredili standardi i smjernice za razvoj pristupačnosti visokoga obrazovanja studentima s invaliditetom. U razdoblju od tri godine, na svim hrvatskim sveučilištima uključenima u projekt bit će provedene različite aktivnosti u svrhu organizacije konkretnih oblika potpore studentima s invaliditetom – od pokretanja sveučilišnog kolegija *Vršnjačka podrška studentima s invaliditetom* i edukacije za akademsko i administrativno sveučilišno osoblje o specifičnim potrebama studenata s invaliditetom, do razvoja internetske stranice koja će nuditi javno dostupnu knjižnicu stručnih i edukativnih materijala.

Domaćini službenog otvaranja i početka rada na projektu EduQuality bili su rektor Sveučilišta u Zagrebu prof. dr. sc. Aleksa Bjeliš i prorektorica za studije i upravljanje kvalitetom prof. dr. sc. Ljiljana Pinter, a otvaranju su nazočili mr. sc. Ana Tecilazić - Goršić, voditeljica Odsjeka za pretprijetupne fondove i pomoć EU u Upravi za međunarodnu suradnju i europske integracije Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske, Gordana Cukar, predstavnica Nacionalnog Tempus ureda, članovi Povjerenstva za studente s invaliditetom Sveučilišta u Zagrebu te predstavnici partnerskih institucija i organizacija koje sudjeluju u projektu. (T.D.)

DIES ACADEMICUS**DAN SVEUČILIŠTA**
**SVEČANOM SJEDNICOM SENATA 3. STUDENOGA 2009.
 OBILJEŽENA JE 340. OBLJETNICA UTEMELJENJA SVEUČILIŠTA U ZAGREBU (1669. - 2009.)**

Program svečane sjednice započeo je pozdravnim govorom rektora Sveučilišta u Zagrebu prof. dr. sc. Alekse Bjeliša, nakon čega su se prisutnima obratili predsjednik Rektorskog zbora i rektor Sveučilišta u Splitu prof. dr. sc. Ivan Pavić, zamjenica gradonačelnika Grada Zagreba Jelena Pavičić Vukičević, potpredsjednik Vlade Republike Hrvatske prof. dr. sc. Slobodan Uzelac te posebni savjetnik predsjednika Republike Hrvatske za znanost i obrazovanje prof. dr. sc. Izet Aganović.

Svečanoj sjednici nazočili su brojni uzvanici, između ostalog, ministar znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske dr. sc. Radovan Fuchs, pomoćni biskup zagrebački msgr. Vlado Košić, državni tajnici prof. dr. sc. Dražen Vikić-Topić (MZOS) i Zoran Šikić (Ministarstvo kulture), predsjednik Odbora za obrazovanje, znanost i kulturu Hrvatskoga sabora prof. dr. sc. Petar Selem, rektori hrvatskih učilišta, bivši rektori Sveučilišta u Zagrebu, dekani te članovi Senata i ostalih tijela Sveučilišta, kao i mnogi drugi. Nakon izlaganja rektora prof. dr. sc. Alekse Bjeliša o povijesti i sadašnjem trenutku Sveučilišta u Zagrebu (koje ovdje donosimo u cijelosti), na svečanoj je sjednici uslijedila dodjela nagrada i priznanja.

Petnaest profesora Sveučilišta u Zagrebu primilo je počasno zvanje i titulu *professor emeritus*, a rektor Aleksa Bjeliš dodijelio je i nagradu *Fran Bošnjaković* za 2009. godinu, nagradu za najbolji e-kolegij na Sveučilištu u Zagrebu u 340. akademskoj godini (2008./2009.), te sedam posebnih priznanja studentima, profesorima i zaposlenicima Sveučilišta.

Obilježavanje Dana Sveučilišta u Zagrebu započelo je 3. studenoga u 9 sati kada je sveučilišna delegacija na groblju Mirgoj položila vijence i odala počast preminulim profesorima i studentima Sveučilišta u Zagrebu, a proslava je nastavljena sljedećeg dana svečanom dodjelom spomen medalja redovitim profesorima koji su umirovljeni u akademskoj godini 2008./2009. (Tamara Dagen)

IZLAGANJE REKTORA SVEUČILIŠTA U ZAGREBU prof. dr. sc. ALEKSE BJELIŠA
1. Povijesni osvrt

Naše Sveučilište nastalo je pedesetak kilometara od otomanske granice, u jednom od zlokobnih trenutaka hrvatske povijesti označenim urotom i pogubljenjem Petra Zrinskog i Frana Krste Frankopana. U sljedećem stoljeću došlo je do zastoja u njegovu razvoju nakon ukinuća isusovačkog reda i redukcije sveučilišne autonomije terezijanskom reformom školstva. U cijelom tom razdoblju Akademija nije uspjela u punoj mjeri zaživjeti kao sveučilište jer joj je bilo uskraćeno pravo autonomne dodjele doktorskih naslova, koje je *Leopoldovom poveljom* dobila. Ipak usprkos svemu se održala i svojim održanjem nakon dvjesto godina rada bila je dobar temelj za pokretanje modernog sveučilišta.

Devetnaesto stoljeće donijelo je jačanje nacionalne svijesti, što je dalo novu snagu i zamah stalno prisutnoj težnji za stvaranjem jedne moderne visokoobrazovne institucije koja će uključiti sva područja tada potrebna za društveni i gospodarski razvoj, od prirodoslovlja do tehnike, i od poljodjelstva i veterine do farmacije i medicine.

Te su se težnje u dobroj mjeri ostvarile tijekom nekoliko desetljeća na prijelomu između devetnaestog i dvadesetog stoljeća, nakon osnutka Sveučilišta Franje Josipa I. godine 1874. Štoviše, već početkom dvadesetog stoljeća počele su s radom i umjetničke akademije, koje su u drugoj polovici dvadesetog stoljeća dodatno obogatile Sveučilište priključivši mu se.

Godine 1874. je tako započela druga faza povijesti Sveučilišta. U njenom nastavku, od kraja I. svjetskog rata nadalje izmjenjivali su se državni režimi i ideologije koji nisu bili skloni autonomnom razvoju i nezavisnom položaju Sveučilišta. U sedamdesetak godina Sveučilište je iskusilo jaku rojalističku državnu kontrolu u Kraljevini Jugoslaviji i zatiranje svake autonomije u Nezavisnoj Državi Hrvatskoj. Uslijedilo je zatim samoupravno drobljenje sveučilišnog ustroja u federativnoj Jugoslaviji kojim se, slovom zakona iz 1965. godine, Sveučilište svelo na dobrovoljnu zajednicu visokoškolskih ustanova, koje, uz republičku vladu, mogu osnivati i općine te privredne i društvene organizacije.

2. Sadašnji trenutak

U stanju rascjepkanosti uz ugrađene mehanizme državne kontrole na svim razinama svog ustroja i djelovanja Sveučilište je dočekalo i osnutak samostalne hrvatske države 1990. godine. Nakon skoro dva desetljeća mnogi pokazatelji upozoravaju kako smo još uvijek opterećeni tim hipotekama prošlosti zbog kojih se na europskoj sveučilišnoj karti svrstavamo među, sada već rijetke, izuzetke pred koje se postavlja jasna dilema: ili provesti

supstancijalne reforme ili zadržati stanje koje će nas *de facto* isključiti kao relevantnog sudionika u globalnoj istraživačkoj i visoko-obrazovnoj kompeticiji.

S druge strane, sama činjenica da je ta dilema u javnosti, posebno sveučilišnoj, sve više izoštrena i nezaobilazna već i u našim svakodnevnim preokupacijama ukazuje kako po svemu sudeći ulazimo u fazu u kojoj će se na niz artikuliranih pitanja morati već u bliskoj budućnosti trebati naći nedvosmisleni odgovori.

Može se reći, kako vezano uz autonomnost Sveučilišta i njegovu odgovornost prema osnivaču i zajednici u kojoj djeluje, današnja državna vlast sporo ali ustrajno gradi pristup, koji je u skladu sa suvremenim europskim demokratskim standardima, a kojim se jednako tako sve više u prvi plan stavlja želja za uspostavljanjem održivog i racionalnog financiranja visokog obrazovanja kao javnog dobra. Kao što je dobro poznato, relevantni postotci proračunskog financiranja su još uvijek znatno ispod europskih prosjeka, a aktualna godina koja završava dovela nas je pred nove poteškoće i zastoje u započetom procesu razrješavanja neravnomjernosti raspodjela proračunskih sredstava unutar Sveučilišta. Uz to, nalazimo se pred zahtjevnom zadaćom uvođenja pravičnijeg i stimulativnijeg sustava studentske participacije u troškovima studija zasnovanog na principima uspješnosti u studiju, kao i sustava potpore studentima u pokriću troškova života kojim se trebaju u prvi plan staviti realne potrebe studenata u danim gospodarskim i socijalnim uvjetima.

Sve te promjene zahtijevat će nove kriterije i pristup u planiranju i praćenju realizacije proračunskih stavki koji će se temeljiti na transparentnim odnosima i povećanom stupnju odgovornosti svih korisnika proračuna. Stoga je sasvim razumljiva i očekivana intencija državnih vlasti prema poboljšanju djelotvornosti sustava. Iskustva zemalja koje su već uspješno provele takve reforme govore samo jedno: za sveučilišta to znači povećanje autonomije s povećanom odgovornošću na svim razinama, kako samog Sveučilišta prema osnivaču, tako i sveučilišnih jedinica prema Sveučilištu i njegovim upravljačkim tijelima.

Kao što je već istaknuto, Sveučilište će morati vrlo odgovorno pristupiti traženju optimalnih rješenja kojima će se ukloniti još uvijek prisutna jaka fragmentacija i prepreke prema njegovom integriranom ustrojstvu i djelovanju. Sveučilište, a to znači sve njegove upravljačke razine i segmenti i svi oni članovi akademske zajednice koji su u kritičkom i akademskom promišljanju spremni doprinijeti traženju rješenja, ima priliku i u tom se izazovu postaviti i djelovati autonomno i konstruktivno. Kao i puno puta do sada,

autonomija sveučilišta, i sve one brojne, njome zaštićene, akademske slobode, u tome mogu biti bitne poluge. Za razliku od čestih ranijih presudnih trenutaka svoje povijesti, Sveučilište sada ima priliku, pa time i obvezu, samo preuzeti odgovornost za projiciranje svoje budućnosti, ne praćenjem i prilagođavanjem vanjskim zahtjevima i diktatima, već aktivnim traženjem svoga vlastitog puta.

3. Percepcija Sveučilišta u javnosti

Sveučilište tradicionalno ima značaj i objektivni položaj ustanove u kojoj javnost želi vidjeti čuvara najviših i najvrjednijih moralnih i etičkih zasada. Stoga u percepciji javnosti naročito uočljive postaju devijacije u sveučilišnom radu u kojem se prepoznaju, ili čak samo u naziru, elementi koruptivnog ponašanja ili nepoštivanja etičkih normi.

Takvu tradiciju treba sačuvati i u situacijama koje bi je mogle pobiti, što je moguće samo neprekinutim i istinskim propitivanjem i ustrajnim suočavanjem sa svakom, pa i najneugodnijom okolnošću, bez izbjegavanja odgovornosti i bez licemjerja. Puno je veći izbor načina i metoda izbjegavanja suočavanja s takvim situacijama. Za Sveučilište su od uobičajenih pribjegavanja traženju neprijatelja i razvijanju teorija urota i zavjera opasniji pokušaji korištenja djelomično utemeljenih ili irelevantnih kriterija vrednovanja i procjene važnosti naše uloge i kvalitete u pojedinim djelatnostima, u izvedbi studija jednako kao i u izvedbi znanstvenih, stručnih i ekspertnih projekata i zadaća.

Jednako tako, najbolji način sprječavanja koruptivnih i neetičkih pojava je njihova prevencija, što nas opet vraća na ključna pitanja restrukturiranja Sveučilišta kao nužnog preduvjeta osiguranja doličnih uvjeta za njegove temeljne djelatnosti.

Međunarodna pak percepcija Sveučilišta svrstava ga među vodeća sveučilišta na jugoistoku Europe, kao provjerenog i poželjnog partnera u bilateralnim i multilateralnim inicijativama i zajedničkim nastupima globalnim, naročito europskim, mrežama i fondovima. U najvećem broju takvih inicijativa, posebno u najznačajnijim programima kao što su *europski programi mobilnosti studenata i nastavnika*, te istraživački projekti *Sedmog okvirnog programa*, Sveučilište može sudjelovati isključivo kao jedinstvena i integrirana ustanova. Međunarodne okolnosti dakle, jednako kao i domaće, upozoravaju na nužnost reforme sveučilišnog ustroja.

Njome bi se velikom broju članova našeg Sveučilišta koji imaju potvrđenu međunarodnu prepoznatljivost i pozvani su sudjelovati u vrlo kompetitivnim nadmetanjima za dobivanje projekata osigurali onakvi uvjeti kakve imaju njihovi inozemni kolege.

Radovi koji nastaju na našem Sveučilištu osiguravaju mu vrlo respektabilna mjesta na međunarodnim listama uspješnosti do kojih se dolazi pomnijim metodama skupljanja podataka. Čini se da nismo loši ni u svijetu ni u Europi. Međutim, na ranglistama koje se temelje isključivo na mjerenju prisutnosti institucija u mrežnom informa-tičkom prostoru naše Sveučilište je neprepoznatljivo. To je izravna posljedica spomenutog naslijeđa kojem se na institucijsku rascjep-kanost izravno nastavlja i ona informatička. Sveučilište nam se rasprišilo u međunarodnim bazama podataka na nezamjetljive kapljice kojih je broj čak znatno veći i od broja sastavnica. Svjedoci smo da naše Sveučilište, nažalost, često sprječava samo sebe u objektivnom predstavljanju svoje uspješnosti u međunarodnoj, pa zatim i domaćoj, javnosti.

4. Studiji i istraživanja na Sveučilištu – aktualna pitanja četiri godine nakon uvođenja Bolonjskog sustava

Sveobuhvatnost našeg Sveučilišta naročito se oslikava u lepezi studijskih programa, koja kao kod malo kojeg sveučilišta u svijetu obuhvaća praktički sve suvremene sveučilišne discipline, i to u punoj vertikali od preddiplomske do doktorske razine. Ovo bogatstvo ima i svoju tamnu stranu. Uz to što su prisutna udvajanja i paralelizmi studija, posljedica fragmentacija je zatvorenost programa koji se najčešće izvode isključivo unutar pojedine sastavnice. Horizontalna mobilnost nastavnika i studenata, što je najvažnija odlika svakog dobro organiziranog sveučilišta, kod nas je tek u povojima.

Horizontalna mobilnost a jednako tako i vertikalna i među-sveučilišna, posebno međunarodna mobilnost, dobivaju na važnosti posebno razvojem Bolonjskog studijskog sustava, koji je kod nas sada u petoj godini implementacije. Efekti aktivnog sudjelovanja studenata u studiju, permanentno ispunjavanje studijskih obveza i poštivanja nastavnog i studijskog ritma doći će do punog izražaja tek nakon što se u dovoljnoj mjeri ispune sve premise koje • e omogu•iti

sveučilišni rad, tj. puni kreativni studijski angažman glavine studenata. Intenzivno studiranje podrazumijeva punu komunikaciju s profesorima i asistentima, uključujući i elektroničku komunikaciju i dostupnost nastavnog materijala. Ono je neostvarivo bez poštivanja ustanovljenih prostornih standarda i osiguravanja prostora za samostalni i kontinuirani rad studenata. I sekundarni, ranije usputni aspekti studentskog života postaju važni; udaljenosti od mjesta smještaja, prehrane i predaha do mjesta gdje se odvija nastava moraju biti takve da omoguće intenzivan cjelodnevni studijski rad. Ti i mnogi drugi aspekti jasno pokazuju koliko je planiranje i upravljanje studijskim sustavom složena i mnogostruka zadaća. Jedno sveobuhvatno i u nacionalnim okvirima vodeće sveučilište kakvo je naše, ima u tome i posebno važnu dodatnu odgovornost koja izvire izravno iz njegove misije. Ono se posebno mora brinuti i o razvoju i održanju onih studijskih grana i istraživačkih i umjetničkih disciplina koje su od strateške važnosti za društveni, gospodarski i kulturološki razvitak naroda i zemlje. Za to je potrebno sagledavanje raznih relevantnih aspekata u svakoj pojedinoj situaciji, što je znatno više od pukih i krajnje pojednostavljenih numeričkih usporedbi koje bi nas lako mogle odvesti na opasne stranputice.

Pouzdan orijentir u provjeri kvalitete je postizanje međunarodne prepoznatljivosti i internacionalizacija studijskih programa. Niz već započetih konkretnih koraka i mjera ima za cilj vratiti naše sveučilište u krug europskih sveučilišta s visokim postotkom stranih studenata, u skladu s tradicijom koja se održavala u vremenu prije nedavnog rata i porača.

U tom kontekstu je za Sveučilište jednako važno nadoknaditi dosad akumulirani zaostatak i već sljedeće godine se u potpunosti uključiti u mrežu *Erasmus*, i nizom bilateralnih sporazuma osigurati što kvalitetniju ponudu mobilnim studentima, kako onima koji odlaze na druga sveučilišta, tako i onima koji će dio svog studija provesti na našem sveučilištu.

Najzahtjevnije promjene vezane uz internacionalizaciju Sveučilišta vežu se uz reformu doktorskih studija i njihovo popuno uključivanje u istraživačke sveučilišne programe i pravce razvoja. Sveučilište kroz što kvalitetnije diplomske i konačno doktorske studije treba zadržati pokretačku i okupljujuću ulogu i na nacionalnoj i na široj regionalnoj skali, obzirom na to da su upravo novi vrhunski stručnjaci raznih profila ključni za razvitak gospodarskih i svih drugih djelatnosti temeljenih na novim spoznajama i kompetencijama.

Sadašnje stanje je s jedne strane dobra podloga za daljnje iskorake, dok nas s druge strane upućuje na neuralgične i zabrinjavajuće pokazatelje koje treba popravljati. Ukratko, doktorski studiji trebaju kroz intenzivniji istraživački dio osposobiti buduće doktore znanosti ili umjetnosti za budući samostalan kreativan rad i pokretačke inicijative. On se treba odvijati intenzivno, uz osiguranje raznovrsnih izvora potrebnog financiranja doktoranda-istraživača, što će rezultirati značajnim smanjenjem prosječne dobi stjecanja doktorata.

5. Sveučilište i njegovi gradovi

Vratimo se u zaključku na geografiju Sveučilišta, njegovo prožimanje sa Zagrebom, prošireno u proteklih nekoliko desetljeća dolaskom njegovih sastavnica u još četiri grada sjeverozapadne Hrvatske, i stalnim aktivnostima u drugim dijelovima Hrvatske. Zgrada iz koje je krenuo intenzivniji razvitak Sveučilišta i u kojoj se nalazimo, u devetnaestom je stoljeću bila na rubu grada na kojem joj je prvi susjed bio stočni sajam. Sveučilište je nakon toga svojim stoljetnim širenjem osvajalo i urbaniziralo nove prostore. Ta će se tradicija prožimanja sveučilišnog razvitka i razvitka Zagreba, a jednako tako razvitka Varaždina i Siska, nastaviti i u neposrednoj budućnosti.

Pred nama je uz ostalo puno dovršenje sjevernog kampusa, i prva izgradnja kompaktnog sveučilišnog kampusa na Borongaju. Prva takva zamisao o kompaktnom sveučilišnom kampusu na zapadnom dijelu Donjeg grada zaokupljala je naše prethodnike već na početku prošlog stoljeća, ali nažalost nije ostvarena. Vjerujemo da će naša generacija, i generacije koje će doći iza nas, uz potporu državnih i gradskih odličnika, uspjeti u ostvarenju sadašnjih ambicioznih zamisli, i tako osigurati procvat ovog Sveučilišta s kojim se njegova zemlja uvijek ponosila, i s kojim će i ubuduće imati razloga ponositi se.

SVEČANO PRIMANJE NOVOG PREDsjedNIKA RH

U povodu izbora prof. dr. sc. Ive Josipovića, redovitog profesora Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu na dužnost predsjednika Republike Hrvatske, u četvrtak, 28. siječnja 2010., u auli Rektorata održano je svečano primanje koje su organizirali rektor prof. dr. sc. Aleksa Bjeliš i dekan Pravnog fakulteta prof. dr. sc. Željko Potočnjak.

Primanju su nazočili prorektori, svi dekani sastavnica Sveučilišta u Zagrebu te redoviti profesori Pravnog fakulteta, a u glazbenom dijelu programa nastupili su studenti Muzičke akademije.

Nakon pozdravnih govora rektora te dekana Potočnjaka i Janjanina, nazočnima na svečanom primanju obratio se novoizabrani predsjednik Republike Hrvatske prof. dr. sc. Ivo Josipović.

"Otkada sam se upisao na Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu niti jednog trenutka nisam odlazio s njega. Nakon mandata ću se vratiti, nadam se s ponosom na ono što sam učinio. Nećete me se tako lako riješiti!", rekao je predsjednik Josipović.

"Pravni fakultet me naučio nekim vrijednostima, mogao bih reći poštenju, brizi za druge, poštivanju drugih, razumijevanju za druge. Na mnogim putovanjima na kojima sam bio uvijek sam s ponosom govorio da sam s Pravnog fakulteta i Muzičke akademije Sveučilišta u Zagrebu. Siguran sam da i vi ostali s drugih fakulteta možete to isto s ponosom reći."(T.D.)

U GODINU DANA NA SVEUČILIŠTU U ZAGREBU PROMOVIRANO UKUPNO 977 DOKTORA ZNANOSTI

Želeći široj javnosti predstaviti svoj istraživački, znanstveni i umjetnički potencijal, Sveučilište u Zagrebu odlučilo je obnoviti tradiciju započetu još potkraj godine 1877. kada je održana prva javna promocija doktora znanosti u novijoj povijesti Sveučilišta. S tim je ciljem, u rujnu prošle godine promovirano 366, u lipnju 192 i u rujnu ove godine 419 doktoranda, tj. Sveučilište u Zagrebu ukupno je u jednoj akademskoj godini promoviralo 977 doktora znanosti.

Uz rektora prof. dr. sc. Aleksu Bjeliša, prorektore, dekane i prodekane te bivše rektore Sveučilišta u Zagrebu, svečanim promocijama nazočili su predstavnici Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske, Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, Gradskog ureda za obrazovanje, kulturu i šport te drugi uzvanici uz rodbinu i prijatelje kandidata.

Svi su kandidati imali na sebi svečane odore (toge) i akademske kape, te su u povorci od zgrade Rektorata Sveučilišta u Zagrebu došli do zgrade Hrvatskog narodnog kazališta, zbog čega je kratkotrajno bio obustavljen promet na sjevernoj strani Trga. Prema zgradi Hrvatskoga narodnog kazališta nekoliko minuta kasnije krenula je i povorka prorektora i dekana predvođena rektorom.

Svečanosti promocije započele su intoniranjem hrvatske himne *Lijepa naša Domovino*, nakon čega se novim doktorima znanosti, njihovim obiteljima te ostalim uzvanicima i gostima obratio rektor. Nakon što su kandidati izgovorili tekst prisege, a rektor ih proglasio doktorima znanosti, promovirani kandidati prebacili su kićanku na akademskim kapama s lijeve na desnu stranu, čime su simbolično pokazali prijelaz u viši akademski stupanj. Uslijedilo je uručivanje diploma, te upisivanje promoviranih u knjigu doktora znanosti. Svečanosti su završile intoniranjem akademske himne *Gaudeamus igitur*.

Novim doktorima znanosti na svečanosti su, uz diplome, uručene i posebna izrađene doktorske medalje, te knjiga doktora znanosti koja sadržava sažetak disertacija kandidata.(T.D.)

UZ 340. ROĐENDAN SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

ZAGREBAČKI SVEUČILIŠTARCI IZVELI MOZARTOVU ČAROBNU FRULU U KONCERTNOJ DVORANI LISINSKI

U povodu obilježavanja 340. obljetnice Sveučilišta u Zagrebu te božićnih i novogodišnjih blagdana, studenti Muzičke akademije, Akademije dramske umjetnosti, Akademije likovnih umjetnosti te Tekstilno-tehnološkoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, pod mentorstvom svojih profesora, u nedjelju, 20. prosinca 2009. izveli su operu *Čarobna frula* W. A. Mozarta u Koncertnoj dvorani Vatroslava Lisinskog.

Izvedbom u kojoj su sudjelovali solisti, Simfonijski orkestar i Zbor Muzičke akademije Sveučilišta u Zagrebu ravnao je maestro Mladen Tarbuk, a redateljica ovog uprizorenja bila je Dora Ruždjak Podolski.

Pripremajući izvedbu opere *Čarobna frula* u posebnom uprizorenju namijenjenom studentima, nastavnicima i drugim zaposlenicima te gostima Sveučilišta, studenti četiriju sastavnica Sveučilišta u Zagrebu prvi su puta pod mentorstvom svojih nastavnika sudjelovali u ovako zahtjevnom projektu s ciljem međusobne suradnje i postizanja izvrsnosti u umjetničkom području. Projekt je ostvarilo preko 270 studenata i nastavnika Sveučilišta u Zagrebu.

Operu *Čarobna frula* studenti Sveučilišta u Zagrebu premijerno su izveli u subotu 5. prosinca 2009. u okviru programa Lisinski subotom. Obadviye izvedbe su, osim ovacija gledateljstva, dobile i izvrsne ocjene glazbenih i dramskih kritičara.

Tamara Dagen

Scena iz *Čarobne frule* u Lisinskom

Foto Danilo Balaban

*In memoriam***Greta Pifat-Mrzljak**

(Zagreb, 16.3.1939. – Zagreb, 11.12.2009.)

Teško je pisati o dragoj kolegici i prijateljici koja nas je nedavno napustila. Fizički je otišla, ali svoj život nastavlja u nama i preko nas. Bila je osoba čvrstih uvjerenja i moralnih vrijednosti, a istodobno i osoba obdarena posebnim stavom i izraženim kvalitetama vođe. Mnogo je postizala u kontaktima s pravim ljudima, u pravo vrijeme, s jasnim ciljem.

Prisjetimo se samo nekih od njezinih uspjeha. Inicijatorica je i organizatorica akcije *Nobelovci za mir u Hrvatskoj* 1992. Akcija je opisana u knjizi *Nobel Laureates for Peace in Croatia*, Zagreb, 1992. Godine 1993. i 1994. bila je zamjenica ministra znanosti i tehnologije RH i glavna urednica knjige *Scientific Research in Croatia*, Zagreb, 1995. Autorica je izložbe *Znanost u Hrvata; prirodoslovlje i njegova primjena*, golemog i opsežnog projekta ostvarenog 1996., uz koju je objavljen dvosveščani katalog na ukupno 1050 stranica. Predsjedavala je Hrvatskom biofizičkom društvu i Hrvatskom biokemijskom društvu. Od 1996. predsjednica je Hrvatsko-austrijskog društva za njegovanje kulturnih, znanstvenih i gospodarskih odnosa Hrvatske i Austrije. Za tu djelatnost odlikovana je posebnim priznanjem Vlade Republike Austrije. Vodila je *Dane otvorenih vrata IRB-a*. Znala je važnost promicanja hrvatske znanosti i kulture te razvijanja osjećaja pripadnosti matičnoj akademskoj zajednici. Uspješno je vodila deset međunarodnih ljetnih škola biofizike. Rezultiralo je to **Nagradom Emily M. Gray** American Biophysical Society za doprinos u promociji znanstvenih istraživanja i obrazovanja na području biofizike za 2010. godinu. Kao predsjednica Povjerenstva za AMAC i predsjednica AMAC Saveza sudjelovala je u organizaciji svih dosad održanih sabora AMAC/AMCA udruga na Sveučilištu u Zagrebu. Kada se sažme sve što je postigla, u nažalost kratkom životu, postaje jasno da je to mogla učiniti samo osoba posebnih kvaliteta. Rođena je u Zagrebu 16. ožujka 1939. Kada je krenula u osnovnu školu ostala je bez oca, sama s majkom. Pratile su je nedaće poslijeratnih godina, gubitak obiteljske imovine, podrumski stan, teške materijalne prilike. Sve je to svladala. Na Kemijsko-tehnološkom studiju Tehnološkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu (danas Fakultet kemijskoga inženjerstva i tehnologije), diplomirala je 1962., a već 1964. magistrirala je na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu. Nakon toga dvije godine boravila je u Max Planck Institut für biophysikalische Chemie u Göttingenu kod nobelovca Manfreda Eigena, njenog uzora, učitelja i suradnika. Godine 1971. obranila je disertaciju na PMF-u. Slijede usavršavanja u SAD-u. Cijeli je radni vijek bila djelatnica Instituta Ruđer Bošković, od asistentice do znanstvene savjetnice. Godine 1989. izabrana je u zvanje izvanrednog, a 1997. redovitog profesora za predmet *molekularna biofizika* na PMF-u. Njezina bibliografija sadrži 57 CC-radova, 68 prezentacija na kongresima, 63 pozvana predavanja koja uključuju i aktivnosti u promociji znanosti, 7 priloga u monografijama, niz stručnih članaka. U sve što je radila ulagala je golem trud i sagorijevala u poslu. Nije štedjela sebe, ali niti svoje suradnike. To jest formula za uspjeh. Za vrhunski rezultat potreban je uz to i talent. Imala ga je i znala iskoristiti. Nije uspjela u borbi s teškom bolešću. Napustila je ovaj svijet 11. prosinca 2009. Ispratio ju je mnoštvo štovatelja 16. prosinca 2009. Nekoliko dana kasnije, jednog kišnog jutra, sama na njezinom obiteljskom grobu na Mirogoju prepunom uvelog cvijeća, shvatila sam tužnu istinu. Tu sam se oprostila s dragom prijateljicom. Tješim se i vraćam se na misao s početka teksta. Greta ostaje trajno zabilježena u svima koji su je voljeli i poštovali. Ona nastavlja svoj životni put preko nas i naših ostvarenja prema njezinom putokazu.

Ranka Franz-Štern

Radovan Ivšić s Annie Le Brun
(Izvor: Wikipedia)

Radovan Ivšić

(Zagreb, 22. lipnja 1921. - Paris, 25. prosinca 2009.)

U Parizu je na Božić, 25. prosinca 2009. u 89. godini života preminuo hrvatski pjesnik, pisac, dramatik, esejist, vrstan prevoditelj, kritičar, leksikograf i nadrealist svjetskoga glasa Radovan Ivšić. Rodio se u Zagrebu, a otac mu je bio poznati hrvatski jezikoslovac Stjepan Ivšić (Orahovica, 1884.-Zagreb, 1962.), koji je u prijelomnim godinama 1940.-1943. bio rektor Hrvatskoga sveučilišta u Zagrebu. R. Ivšić 1940. godine završava Klasičnu gimnaziju u Zagrebu, a 1953. na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu diplomira francuski i talijanski jezik. Već kao učenik Klasične gimnazije sudjeluje u kazališnom životu Zagreba kao član kazališne družine Francuskoga instituta u Zagrebu. Za vrijeme II. svjetskog rata bavi se kazalištem i piše svoje prve drame *Daha* (1940.) i *Kralj Gordogan* (1943.). Godine 1942. objavljuje poemu *Narcis*, koju vlasti Nezavisne Države Hrvatske proglašavaju opasnom za režim i zabranjuju raspačavanje. Nastavlja se baviti kazalištem i 1945. s Vladom Habunekom osniva poznato Zagrebačko kazalište lutaka - čak postaje i njegovim ravnateljem, ali ne za dugo. Već 1948. smijenjen je, jer ni novim vlastima nije po volji njegova nepotkupljiva umjetnička narav. Stoga se povlači u svoj pjesnički i prevodilački svijet. Kako se opirao ustaškom totalitarizmu podjednako se opire i komuni-

stičkom pa su njegovi uradci koje objavljuje u tada dostupnim časopisima i novinama kao npr. *Kulturni radnik*, *Republika*, *Krugovi*, *Vidici*, *Čovjek i prostor*, *15 dana*, *Prolog*, *Studentski list*, *Gordogan*, *Most* i drugi često napadani i cenzurirani. Godine 1954. napušta Zagreb i seli se u Pariz na poziv prijatelja André Bretona, koji ga je želio uključiti u manifestacije nadrealističkog pokreta. Tu R. Ivšić postaje jedan od supotpisnika posljednjeg *Manifesta nadrealizma - Les Manifestes du surréalisme*. Oslobođen diktata totalitarnih režima, posvećuje se pokretu nadrealista, surađuje s pjesnicima, slikarima, dramaturzima i brzo se potpuno uključuje u svijet koji ga okružuje. Svoja djela počinje pisati na francuskom, a uz to prevodi francuske pisce kao npr. Rousseaou, Molièra, Marivauxa, Giraudoua, Ionescoa, Apollinairea, Bretona, Tzara, Eluarda, Césairea na hrvatski. Ima čast da njegovu poemu *Mavena* ilustrira poznati nadrealist Joan Miro, a također on piše tekstove na crtežima koje objavljuje de Toyen, još jedan francuski nadrealist. Na taj način njegova veza s Hrvatskom ne prestaje te postaje najjača spona hrvatske i francuske književnosti. U Parizu upoznaje svoju životnu suputnicu Annie Le Brun, koja mu ostaje vjerna do smrti. Od godine 1970., kad se u Hrvatskoj javlja *Hrvatsko proljeće*, malo po malo se počinju objavljivati i izvoditi njegove drame, pjesme, eseji. Ipak, mnogi ga i tada ne prihvaćaju, jer se žestoko suprotstavlja Miroslavu Krležu. Kritizira jeftinu politiku, komunizam i lažni nadrealizam. Samo je nekoliko njegovih djela objavljeno u Hrvatskoj: *Narcis*, 1942., *Snjeguljica i medvjedići*, 1950., *Tanke 1940.-1954.*, *Crno 1940.-1957.*, 1974., *Teatar*, 1978., *Bunar u kuli*, 1981., *Izabrana djela*, 1985., *U nepovrat*, 1990. i *Poezija*, 1999. Ostala su objavljena u Francuskoj, gdje je uz ostalo radio i kao leksikograf u Larousseu. Hrvatsku je zadužio upravo svojim iznimnim talentom i iskrenošću. Bio je i do smrti ostao uspravan, nepotkupljiv.

Josip Milić

Nikola Batušić

(Zagreb, 18. veljače 1938. - Zagreb, 22. siječnja 2010.)

Prerana smrt akademika Nikole Batušića, teatrologa, kazališnog kritičara i književnika, te profesora emeritusa, još je jedan u nizu velikih gubitaka kako za Sveučilište u Zagrebu tako i za cjelokupnu hrvatsku, ali i europsku i svjetsku teatrologiju. "Cijenio sam ga kao stručnjaka na području teatra ... Jednako je dojmljiv bio i kao znanstvenik i kao esejist", reći će za njega prof. dr. sc. Viktor Žmegač, a književnica Julija Matanović dodaje: "S njim je umrlo vrijeme pravog gospodstva u našoj kulturi". Rodio se u Zagrebu, u obitelji, koja je bila usko povezana s kazalištem. Bio je, naime, unuk Branka Gavella. Godine 1956. maturirao je na Klasičnoj gimnaziji u Zagrebu i silno se ponosio naobrazbom koju je stekao u toj gimnaziji. Jedan od posljednjih njegovih eseja o književniku Marijanu Matkoviću upravo je objavljen u zborniku posvećenu 400. obljetnici Klasične gimnazije. Studirao je francuski, njemački i komparativnu književnost u Zagrebu, Münsteru i Parizu. Doktorat znanosti s područja književnosti stekao 1965. na Sveučilištu u Zagrebu. Od 1963. do 2004. predavao je na Akademiji dramske umjetnosti Sveučilišta u Zagrebu gdje je u više navrata bio dekan i prodekan. Od godine 1983. član je suradnik HAZU u Razredu za književnost. Od 1993. predsjednik je Akademijina Odbora za kazalište, film, radio i televiziju, da bi 1994. postao redovitim članom HAZU, u kojoj je od 2004. tajnik Razreda za književnost. Jedan je od petorice utemeljitelja Hrvatskoga društva kazališnih kritičara i teatrologa (1969.) i višegodišnji predsjednik Društva. Od 1979. do 1985. jedan je od dvojice potpredsjednika Fédération internationale de Recherche théâtrale (FIRT), nevladine stručne organizacije u okviru UNESCO-a. Član-radnik je Matice hrvatske od 1971. i član njezinoga Upravnog odbora 1990.-1993. Član je Društva hrvatskih književnika od 1972. (član predsjedništva 1990.-1994.). Član je hrvatskoga centra P.E.N. od 1980. godine. Napisao je brojna djela iz područja teatrologije pa ga nazivaju i "ocem hrvatske moderne teatrologije". Za svoj rad primio je niz nagrada i priznanja među kojima se ističu: Godišnja nagrada "Vladimir Nazor" za 1979. godinu za knjigu *Povijest hrvatskoga kazališta*; kvadrigenalna teatrološka nagrada "Marko Fotez" za 1984. godinu za knjigu *Gavella, književnost i kazalište*; godine 2001. "Nagrada Petar Brečić" HRT-a i Školske knjige za ukupan doprinos hrvatskoj teatrologiji; Nagrada "J. J. Strossmayer" za 2002. godinu za knjigu *Književni protusvjetovi – poglavlja iz hrvatske moderne* (Zagreb, 2001., zajedno sa Zoranom Kravarom i Viktorom Žmegačem); Nagrada "Judita" Društva hrvatskih književnika za 2002. godinu za knjigu *Starija kajkavska drama* (Zagreb, 2002.); Nagrada "Vladimir Nazor" za životno djelo (Zagreb, 2005.); Nagrada grada Zagreba 2007. za autobiografsku knjigu *Na rubu potkove*. Bio je glavni istraživač na projektu Ministarstva znanosti i tehnologije Republike Hrvatske *Hrvatska kazališna režija* (2007). Kad je 2005. dobio nagradu za životno djelo i bio imenovan za profesora emeritusa, osnovao je stipendiju namijenjenu studentima dramaturgije i kazališne režije na ADU.

Irena Stopfer

Božidar Vrhovac

(Zagreb, 8. lipnja 1936. - Zagreb, 9. prosinca 2009.)

Nizu hrvatskih velikana koji su nas u posljednje vrijeme napustili pridružio se i prof. dr. sc. Božidar Vrhovac, liječnik, internist, "otac hrvatske kliničke farmakologije". Kad sam se prihvatila pisanja njegova životopisa, nisam ni slutila koliko će mi biti teško izdvojiti ono najvažnije što ga je odredilo kao iznimnog stručnjaka na polju medicinskih znanosti. Rodio se u Zagrebu u liječničkoj obitelji. Otac mu je bio poznati i svjetski priznati diabetolog Vuk Vrhovac. Božidar Vrhovac maturirao je 1954. na Klasičnoj gimnaziji u Zagrebu, a nakon gimnazije upisao je studij medicine. Nakon stečene diplome Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, 1961., možemo pratiti bogat životni put mladog liječnika koji počinje od liječnika specijalista na Internoj klinici KBC Rebro u Zagrebu (1969.), a nastavlja se na dužnostima voditelja Odjela za intenzivnu skrb Interne klinike (1971.), zamjenika direktora Centra za lijekove (1972.-1977.), voditelja Odjela kliničke farmakologije Interne klinike Rebro (1973.), osnivača Sekcije za farmakoterapiju Zbora liječnika Hrvatske (1973.), urednika *Biltena o lijekovima* (1975.), od 1974. člana uredničkih odbora niza domaćih i stranih časopisa, doktorata znanosti iz kliničke farmakologije (1975.), izvanrednog, a zatim redovitog profesora Medicinskog fakulteta, voditelja kolegija i predavača na nizu poslijediplomskih studija na Medicinskom i Farmaceutskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu i Sveučilišta u Ljubljani, predsjednika Republičke komisije za lijekove, koautora *Metodike kliničkog ispitivanja lijekova*, prve publikacije te vrste u nas (1972.), urednika *Biltena o lijekovima* Komisije za lijekove KBC-a i KB „O. Novosel“-Merkur, Zagreb (1985.), glavnog urednika *Pharmaca-e* (1981.-2007.), urednika 1. i 2. izdanja *Farmakoterapijskog priručnika* (1980., 1985.), urednika prijevoda DR Laurence i PN Bennett *Clinical Pharmacology* s opširnim komentarom, ko-urednika *Priručnika interne medicine* i autora poglavlja *Klinička farmakologija* (1983., 1985., 1989.), koautora *Meyler's Side Effects of Drugs, Excerpta Medica* Amsterdam (osnovna publikacija za nuspojave lijekova, 1984.-1988.), urednika *Biltena o lijekovima* (1985.), urednika *Kliničkog ispitivanja lijekova* (1984.), prve knjige te vrste, urednika monografije *Novosti u farmakoterapiji* (1986.), glavnog urednika udžbenika *Interna medicina, dijagnostika i terapija* (1991.), ko-urednika *Farmakoterapijskog priručnika MedEkon Zagreb 2000.* (1999.), ko-urednika udžbenika klasične farmakologije, Mc Graw Hill, Milano (1998.-2000.), glavnog urednika 3. izd. *Udžbenika Interna medicina* (2003.) i 4. izdanja *Farmakoterapijskog priručnika* Medicinske naklade Zagreb, glavnog urednika V. izdanja *Farmakoterapijskog priručnika* Medicinske naklade (2007.), glavnog urednika IV. *Izdanja udžbenika Interna medicina* u nakladi Ljevak (2008.), postiže ono što bi dostajalo za još jedan život. Kad bismo pokušali nabrojiti sva njegova članstva u značajnim strukovnim institucijama, domaćim i stranim, aktivno sudjelovanje u povjerenstvima, radnim skupinama i komisijama, ulogu koordinatora u mnogim projektima, to ne bi stalo ni na nekoliko stranica, a prostor je ograničen. Istaknimo da je bio dopisni član HAZU, Razreda za medicinske znanosti (1990.), član New York Academy of Science (1971.), član Britanskog farmakološkog društva, sekcije za kliničku farmakologiju (1980.), član Kraljevskog liječničkog društva (FRCP-Fellow of the Royal College of Physicians), London, najstarije britanske medicinske institucije, koja ga je kao drugog kliničkog farmakologa primila među svoje članstvo. Izborom u zvanje *professor emeritus* 2004. dobio je najviše priznanje Sveučilišta u Zagrebu.

Irena Stopfer

POHOD SUDIONIKA SABORA AMAC SAVEZA PLEMITOJ OPĆINI TUROPOLJE uz 400. rođendan Jurja Habelića (1609.-1678.) i 340. obljetnicu Sveučilišta u Zagrebu (1669.-2009.)

U četvrtak 2. srpnja 2009. u auli Rektorata Sveučilišta u Zagrebu održan je Sabor AMAC-a, a sljedećeg dana, u petak, krenusmo na izlet, ekskurziju, turistički obilazak Turopolja i njegovih kulturnih, umjetničkih, društvenih i inih znamenitosti. Regija malena po površini, ali velika po doprinosu kulturi hrvatskog naroda, regija tako blizu metropoli hrvatskog naroda, a tako daleko od svijesti o tom doprinosu tom istom hrvatskom narodu.

Kao izletnička grupa imali smo sreću jer to nije bio samo turistički obilazak nego predavanje s izlozcima na terenu. Predavanje? Ali ne! To je bilo više od predavanja. To je bio doživljaj. Gospođa Katja Matković Mikulčić, ravnateljica Gradske knjižnice Velika Gorica – Korčulanica podrijetlom, Turopoljka uvjerenjem, primila nas je pod svoje.

Sjedosmo li u 8:30 u autobus u Pierottiovoj ulici ispred Rudarsko-geološko-naftnog fakulteta, započe predavanje. I nije se prekidallo, osim u kratkim intervalima za vrijeme ručka, sve dok nas gospođa Matković Mikulčić nije napustila oko 18 sati. Kroz Zagreb, slijedeći putokaze prema aerodromu i Velikoj Gorici, skrenusmo lijevo prema Velikoj Mlaci do prve krasotice – župne crkve sv. Barbare.

Uređen i uredan okoliš, ograđena površina s drvenom oslikanom crkvom, drvenim hambarom u kojem se nekada skladištilo lukno koje su župljani davali crkvi u naturi i drveno-zidanim čardakom prenesenim iz Mračlina koji danas služi kao župni dvor. Crkva je izgrađena 1642. godine, dva puta povećavana, iznutra su je oslikali nepoznati majstori, brižljivo očuvana, a dio oslikanog stropa i sada je na restauraciji. Glavni oltar, dva mala oltara sa strane, kor nasuprot glavnom oltaru, klupe, mala sakristija sa strane i u njoj knjiga dojmova i simpatična župljanka koja dočekuje posjetitelje. Posebna je atrakcija slika sv. Himernesse, bradate svete kojoj je, prema legendi, na njezinu molbu Bog dao da izraste brada, kako bi spriječila svoju udaju za nevoljenog čovjeka. Prikazana je razapeta na križu, pa je legenda vjerojatno sadržajnije, ali je dio priče izgubljen u vremenu.

Vrativši se na križanje na kojem smo s ceste za Veliku Goricu bili skrenuli na

sjever prema Velikoj Mlaci, siječemo cestu i idemo na jug prema Donjoj Lomnici.

Još prije našeg polaska iz Zagreba, bilo je zapomaganja za kavom. Tako u Donjoj Lomnici stadosmo pred Starim kotačima te nastupi sveta tišina obavijena mirisom kave. Ispuni se želja mnogih. Zatim, malo lijevo, malo desno, prateći liniju ZET-ovog autobusa, preko nasipa koji uokviruju otderetni kanal Sava-Odra, ukaza se s lijeve strane čeraga opleme-njena cvijećem a malo dalje, s desne strane, Lukavec – utvrda plemenite općine Turopoljske. Utvrda je zidana od 1716. do 1750. s ciljem obrane od Turaka, a na temeljima prethodnih dviju drvenih utvrda iz XV. stoljeća.

Dočekao nas je kaštelan g. Stanilović u odori turopoljskog bojovnika, slobodnjaka koji su stoljećima bili spremni na česte upade Turaka u njihove ravnice. Od njega smo saznali da se modni detalj hrvatskih srednjovjekovnih oružnika od kojega je nastala moderna *šalkravata* i *obična kravata*, ovdje naziva *podguta*, jer je to marama koja se nosi pod gutom, tj. pod Adamovom jabučicom. Podgutu bi djevojka darovala momku da ga podsjeća na nju dok bi on vojevao po dalekom svijetu. Zanimljivo je da se u starim dokumentima može naći da je prva drvena utvrda podignuta na Stanilovića zemlji. Još se i danas razpoznaju obrambeni opkopi koji su okruživali utvrdu i bili punjeni vodom kako bi se otežao pristup. Opljačkan i devastiran poslije II. svjetskog rata, danas je Lukavec građevinski sređen. Gospodin Jović proveo nas je kroz utvrdu i opisao koncept daljnjeg muzeološkog uređenja grada, što je njegov zadatak. Za sada se u gradu nalazi samo jedan željeznim obročima okovan trešnjev top kakvim su se Turopoljci branili od Turaka.

Vratismo se preko kanala Sava-Odra, krenusmo preko pruge bez brklje, uz željezničku stanicu Velika Gorica, zatim Kolodvorskom ulicom kroz grad od 35000 stanovnika i drugih 35000 u okolnih 59 naselja, presjekosmo glavnu ulicu koja veže gradove Zagreb i Sisak, prođosmo uz stadion, te kroz Rakarje i Kobiliće. Prvi puta pojavljuje se i smeđa tabla, putokaz za Andautoniju. Prolazi se kroz Črnkovec gdje su crpilišta vode za zagrebačku vodovodnu mrežu, slijedimo smeđe putokaze i dolazimo u Šćitarjevo koje pod svojim njivama, kućama, štalama i štagljevim skriva Andautoniju. Naš jedini arheološki park otkriva nam temelje terma s podnim grijanjem, bazen, drvom obzidani bunar i rimsku državnu cestu Siscia-Petovia (Sisak-Ptuj) koja se dalje nastavlja na Scardonu (Skradin) i Salonu (Solin). Andautonija je podignuta u I. stoljeću poslije Krista u blizini druge rimske državne ceste Emona-Siscia-Sirmium (Ljubljana-Sisak-Srijemska Mitrovica). Parkom nas je provela gđica Ana Pavleković, suradnica Arheološkog muzeja u Zagrebu. Nalazi su zaštićeni i konzervirani. Svi su opisani na pločama, kako bi ih učenici, koji u okviru redovite nastave često posjećuju park, lakše mogli razumijeti. Uz park, pred šćitarjevskom župnom crkvom nalazi se Muzej Turopolja uređen u otkupljenoj drvenoj kući s originalnim interijerom kao etnografskom zbirkom.

Poznatim putem vratismo se natrag, pa u centar Velike Gorice do lijepog parka u kojem se nalazi velikogorički Muzej Turopolja. Ispred muzeja dočekalo nas je ljubazno osoblje koje će nas provesti kroz muzej. Prije obilaska gospodin Stjepan Šipušić održao nam je dobrodošlicu na turopoljskom dijalektu, s maašlinom pod gutom (dupli „a“ nije pogrješka u pisanju nego uputa za izgovor) i klobukom na glavi, a obitelj

Brigljević nas je počastila svojim proizvodima. Probao sam liker od drenka – izvrsno, a bilo bi neumjereno da sam probao i sve ostalo... Muzej ima etnografsku zbirku, zbirku oružja, numizmatičku zbirku, zbirku predmeta iz Andautonije, popis članova plemenite općine turopoljske i druge dokumente. Iz Velike Gorice nastavismo cestom za Sisak u Staro Čiče posjetiti spomenik **Jurju Habdeliću** u njegovom rodnom mjestu. Bio je intelektualac, isusovac, leksikograf i rektor Zagrebačke isusovačke akademije – posebno zaslužan što je car i kralj Leopold I. poveljom godine **1669.** toj akademiji dodijelio sva sveučilišna prava kakva su imala i ostala sveučilišta u Habsburškoj Monarhiji. Ta se godina uzima kao godina osnutka Zagrebačkog sveučilišta. Spomenik, djelo akademskog kipara Mladena Mikulina iz Vukovine, podignut je ispred moderne kapelice koja na prvi pogled ne izgleda kao kapelica nego kao

element spomenika Habdeliću, a oboje se nalazi na mjestu stare drvene crkve koja nije sačuvana. Tom smo prilikom čuli i o drugim Turopoljcima koji su zadržali hrvatski narod i njegovu kulturu. Ponovno izlazimo na cestu za Sisak i ubrzo smo u Vukovini gdje se na križanju ukazuje crkva Pohoda Blažene Djevice Marije, s tornjem i, za ove krajeve, neobičnom kupolom iznad crkvene lađe. Nastavljamo u mjesto Kuće ili Kuće (na različitim putokazima različito piše), ali vjerujem da se lokalno izgovara Kuće i da bi tako trebalo i

pisati u skladu s nestandardnim hrvatskim jezikom! Nakon posjeta donedavno zapuštenoj crkvi, a danas marom i trudom župnika obnovljenoj i uređenoj, nastavljamo Čičkom Poljanom kroz šumski kompleks Turopoljskog luga i dolazimo do Odranskog ribiča na obali rijeke Odre.

A onda, zna se: aperitivi, juhe, salate, meso i povrće, kolač, kava. U međuvremenu, između jela, nekoliko govora, nekoliko sjećanja, nekoliko replika, jedno pomirenje među prije sukobljenim mišljenjima, jedan poziv gospođi Matković Mikulčić da se učlani u AMAC, nekoliko sugestija za sljedeći sabor AMAC-a...

Upaljen motor autobusa. Na povratku smo ponovo uživali u nepresušnom izvoru znanja o Turopolju, ali samo do Velike Gorice, jer tu smo se oprostili od gospođe Matković Mikulčić. Praznom cestom petkom navečer, brzo smo stigli do Pierottijeve ulice u Zagrebu.

Prof. dr. sc. Ivan Vicković, PMF

ALMAE MATRIS ALUMNI CROATICAE SYDNEY INC

NEWSLETTER
September 2009

Dear members and friends,

ZEOLITE NANOPARTICLES IN TEXTILES FOR PROTECTION AND THERAPY – a lecture by prof. A.M. Grancarić
Friday, October 2, 2009 at 8pm
Dalmacija Sydney Croatian Club, 16 Myoora Road, Terrey Hills.

Prof. Ana Marija Grancarić from the Faculty of Textile Technology at the University of Zagreb is attending Congress of the International Colour Association (AIC) 2009 in Sydney, which covers every aspect of the study of colour, including architecture, art, design, biology, chemistry, psychology, engineering, vision and textiles.

Prof. Grancarić has kindly agreed to join us for the evening and present a short lecture. In her talk she will explain how nanoparticles of activated natural zeolite can be used in textile fibres for UV and antibacterial protection and even therapy. She will also talk about the properties of the colour 'white' and its uses across a broad range of materials, as well as new techniques for achieving the highest degree of whiteness.

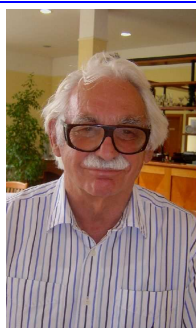
The Committee consider the occasion a good opportunity for AMAC members and friends to come earlier for a dinner and catching up. We recommend that those who wish to join us for the dinner come at 6pm. However, for those who are unable to come that early, the presentation will commence at 8pm and all are welcome.

To give us a rough idea of how many people are coming, could you please confirm your attendance by replying to this email.

Best regards,

AMAC Committee

AMAC SYDNEY INC. PO Box 5094 WEST CHATSWOOD NSW 1515 AUSTRALIA
E-mail: amacsydney@hotmail.com

SUSRET S ČLANOVIMA AMAC SYDNEY

Za vrijeme Kongresa Međunarodnog društva kolorista – International Colour Association (AIC), prof. dr. sc. Ana Marija **Grancarić** susrela se u Australiji s članovima Društva AMAC Sydney, koji su je veoma srdačno dočekali. Nakon održanih predavanja o stručnoj tematici, ali i o djelovanju alumna u Zagrebu, susreti su završili u ugodnom razgovoru na večeri u Dalmacija Clubu. Na večeri su bili: Nino i Vera **Sydney**, Stjepko i Blaženka **Dobrović**, Milivoj i Neira **von Somogy**, Erika i Dieter **Beck**, Ariana i Tomislav **Joos**, Zoran **Jakšić**, Nikola i Zinka **Korecki**, Katica **Čurić**, Nandi i Lovorka **Sučić**, Marija **Jakušić**.

SUSRET S ČLANOVIMA AMCA PARIS

Almae Matris Croaticae Alumni

L'Association des Anciens Etudiants des Universités Croates
a l'honneur de vous inviter a une soirée, dont le theme est :

L'UNIVERSITÉ DE ZAGREB :
DE SA NAISSANCE A AUJOURD'HUI
par Josip MILIĆ

Intermezzo musical: Anamarija MILIĆ, violon
Oeuvres de Bach et Ysaye

Jedi 15 octobre 2009 a 19h30

Mission catholique croate, 124 rue de Bagnolet,
75020 PARIS, Métro : Porte de Bagnolet